ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 январдан чиқа бошлаган

№ 229 (8. 171) ◆ 1992 йил ◆ 20 ноябрь, жума ◆ Нархи 3 сўм.

ОЛИЙ КЕНГАШДА ҚАБУЛ

19 ноябрь куни Ўзбекистон Олий Кенгаши Раиси Ш. Йўлдошев республикамизга расмий ташриф буюрган Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг аъзоси, ХХР ташқи ишлар вазири Цянь Цичэнни қабул қилди.

Суҳбат чоғида Ш. Йўлдошев мамлакатимиз билан Хитой Халқ Республикаси ўртасидаги ўзаро алоқалар барқарор ривожланиб бораётганидан мамнун эканини билдирди.

Олий Кенгаш Раиси Ўзбекистон парламентининг фаолияти, барқарорлик ва фуқароларни ижтимоий ҳимоялаш борасида қилинаётган ишлар ҳақида сўзлади.

ХХР ташқи ишлар вазири Цянь Цичэнь икки мамлакат парламентларининг ҳамкорлиги давлатларимиз ўртасидаги муносабатларни сифат жиҳатидан янги поғонага кўтаради, деб таъкидлади.

Суҳбатда Ўзбекистон ташқи ишлар вазири У. Абдураззоқов, ХХРнинг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Гуань Хэньгуан ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

(ЎзА).

САФАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган ХХР Давлат кенгаши аъзоси, ташқи ишлар вазири Цянь Цичэнь 19 ноябрь куни Тошкент шаҳридаги «Зенит» заводини бориб кўрди.

Маълумки, бундан бир йилча муқаддам мазкур завод қошида ХХРнинг Шинжонг-Уйғур автоном ноҳияси маъмурий марказида жойлашган биринчи Урумчи радио заводи билан ҳамкорликда оқ-қора ва рангли тасвирли телевизорлар ишлаб чиқарадиган ўзбек-хитой «Зафар» қўшма корхонаси ташкил этилган эди. Корхонада ҳар куни 300 тага яқин бозори чаққон телевизор ишлаб чиқарилмоқда.

Ҳурматли меҳмон корхона фаолиятига ва у ерда ташкил этилган кўргазмага юқори баҳо берди.

Ўша куни Цянь Цичэнь жаноблари Тошкент вилояти Қуйи Чирчиқ туманидаги «Огонёк» давлат хўжалигига ҳам борди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

РЕСПУБЛИКА ПАХТА ЗАВОДЛАРИДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН ПАХТА ТОЛАСИНИ СОТИШ ТАРТИБИ ҲАҚИДА

Пахта тайёрлаш, қайта ишлаш, сақлаш ҳамда пахта толаси ва пахта маҳсулотини сотишга оид барча ишлаб чиқариш бўғинларининг аниқ, баҳамжиҳат ишлашини таъминлаш, суиистеъмолларнинг ва ғайриқонуний равишда республикадан ташқарига олиб кетишнинг олдини олиш мақсадида Вазирлар маҳкамаси қарор қилади:

1. Белгилаб қўйилсинки,

жамоа хўжаликлари ва давлат хўжаликлари томонидан етиштирилган пахтанинг ҳаммаси тайёрлаш пунктларига ёки пахта заводларига мажбурий тартибда топширилади; ўз тайёрлаш пунктлари ва пахта заводлари бўлган хўжаликлар тайёрланган ва қайта ишланган пахта миқдори тўғрисида бош пахта заводи ҳамда тегишли ҳисоб идоралари олдида ҳисоб беради;

олинган пахта толасининг ҳаммаси, шу жумладан жамоа хўжаликлари ва давлат хўжаликлари ихтиёрида қолдириладиган бажарилган топшириқнинг 15 фоизи ва топшириққа қўшимча пахтанинг ҳаммаси пахта заводларида ҳар бир хўжаликники алоҳида-алоҳида сақланиши лозим.

2. Пахта толасини сотиш ва истеъмолчиларга етказиб беришнинг қуйидаги тартиби тасдиқлансин:

I) давлат топшириғида белгиланган пахтанинг 85 фоизини, қайта ишлашдан олинган пахта толасини сотиш ва истеъмолчиларга етказиб бериш

Ўзбекистон Республикаси Давлат истиқболни белгилаш ва ҳисоб комитети кутилаётган пахта толаси ишлаб чиқариш ҳажми, жумладан, республика деҳқончилик саноати мажмуи барча тизимларидаги давлат хўжаликлари пахта заводларида ишлаб чиқариладиган тола миқдори тўғрисида «Ўздавпахтасавдо» ассоциацияси берган маълумотлар асосида пахта толаси давлат ресурсларининг умумий балансини ишлаб чиқади, уни Ўзбекистондаги истеъмолчиларга, МДҲ мамлакатларига ва экспорт қилишга тақсимлайди ҳамда уни Вазирлар маҳкамаси муҳокамасига тақдим этади;

Вазирлар маҳкамаси республикадаги истеъмолчиларга, МДҲ мамлакатларига ва экспортга пахта толаси етказиб беришга ажратилган улушларни тасдиқлайди. Бу улушлар Вазирлар маҳкамасининг қарори тарзида ижро этиш учун «Ўздавпахтасавдо» ассоциациясига ва Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигига юборилади;

«Ўздавпахтасавдо» олинган қарорлар асосида пахта толасини «Ўздавпахтасавдо» ассоциациясига бўйсунувчи ҳудудий давлат-акционерлик бирлашмаларига тақсимлайди ва заводлардан пахта толасини жўнатиш учун нарядлар беради. Экспортга пахта толаси жўнатиш учун нарядлар Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигининг рухсатномаси мавжуд бўлган тақдирдагина берилади;

Вазирлар маҳкамасининг пахта толасини сотишга тасдиқланган рухсати, «Ўздавпахтасавдо» ассоциациясининг нарядлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигининг экспортга жўнатиш учун рухсатномаси Ўзбекистон Республикаси Давлат божхоналар комитети ва Ўрта Осиё темир йўли хизматлари ижро этишлари учун асос бўлади;

Вазирлар маҳкамасининг рухсатидан фойдаланиш қандай бораётганлиги ҳақидаги, республика истеъмолчиларига, МДҲ мамлакатларига ва экспортга пахта толаси жўнатиш қандай бораётгани, шунингдек пахта толасининг қолдиғи тўғрисидаги маълумотлар «Ўздавпахтасавдо» уюшмаси томонидан Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги билан биргаликда умумлаштирилади ва ҳар ойнинг бешинчи куни Вазирлар маҳкамасига тақдим этилади.

II) Бажарилган давлат топшириғидаги пахтанинг 15 фоизини ва топшириққа қўшимча пахтани қайта ишлашдан олинган пахта толасини сотиш ва истеъмолчиларга етказиб бериш

мазкур миқдордаги пахта толасини эркин шартномавий нархларда сотиш ҳуқуқи давлатга пахта сотиш юзасидан белгиланган йиллик топшириқни бажарган хўжаликларгагина берилади. Бунда хўжаликлар билан пахта заводи ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китоб қилиш тартиби республика ҳукуматининг 1992 йил 13 майдаги 11—23—63 сонли қарорида тасдиқланган талабларга тўла мос келиши керак;

Республикадаги истеъмолчиларга, МДҲ мамлакатларига ва экспортга пахта толаси Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1992 йил 7 октябрдаги 477-сонли Фармонига ва республика ҳукуматининг 1992 йил 17 октябрдаги 479-сонли қарорига мувофиқ ташкил этилган ҳудудий ассоциациялар орқали сотилади;

«Ўздавпахтасавдо» Қорақалпоғистон Республика ассоциацияси ва вилоят ассоциациялари билан биргаликда хўжаликлар эркин равишда сотадиган пахта толасининг миқдори ҳақидаги пахта заводлари берган маълумотларни умумлаштиради;

Қорақалпоғистон ассоциацияси ва вилоят ассоциациялари хўжаликларнинг таклифларига биноан ва истеъмолчиларга эркин шартномавий нархларда тола етказиб бериш ҳақида шу хўжаликлар билан тузилган шартномалар (битимлар) асосида Вазирлар маҳкамасидан рухсатнома олиш учун унга талабнома беради;

Вазирлар маҳкамаси ҳудудий ассоциацияларнинг талабномаларини кўриб чиқиб, уларга рухсат этади ва ўз қарори нусхаларини «Ўздавпахтасавдо» ассоциациясига ва Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигига юборади. «Ўздавпахтасавдо»нинг тегишли буйруғи пахта заводидан пахта толасини жўнатиш учун асос бўлади;

Экспортга тола етказиб бериладиган тақдирда ҳудудий ассоциациялар Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигининг ташқи савдо фирмалари орқали битимларни расмийлаштирадилар ва республика хўжаликларини шу вазирликнинг тегишли рухсатномалари билан таъминлайдилар;

Юқорида келтирилган тартиб ўз пахта заводи бўлган хўжаликлар учун ҳам мажбурийдир;

Вазирлар маҳкамасининг рухсати, «Ўздавпахтасавдо» буйруғи ва Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлигининг рухсатномаси (толани экспорт қилиш чоғида) Ўзбекистон Республикаси Давлат божхоналар комитети ва Ўрта Осиё темир йўли идоралари ижро этиши учун асос бўлади;

«Ўздавпахтасавдо» ҳудудий ассоциациялар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги билан биргаликда пахта толасини сотиш қандай бораётгани тўғрисидаги маълумотларни умумлаштиради ва бу маълумотларни ҳар ойнинг бешинчи куни Вазирлар маҳкамасига тақдим этади.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар кенгаши, вилоятларнинг ҳокимиятлари, Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалик вазирлиги, «Ўздавпахтасавдо» ассоциацияси республиканинг барча пахта заводларида ишлаб чиқарилган линт, ўлик пахта ва тивит давлат ресурсларига етказиб берилишини ҳамда «Ўздавпахтасавдо» ассоциацияси орқали сотилишини таъминласинлар.

Техникавий мақсадларга ажратилган чигитни пахта заводлари ёғ-экстракция заводларига жўнатишлари, ишлаб чиқарилган ўсимлик ёғи, кунжара ва чигит пўстлоғи давлат ресурсларига келиб тушиши белгилаб қўйилсин, пахтанинг 15 фоизи ва топшириққа қўшимча тайёрланган пахтани қайта ишлаш ҳисобидан олинган ва хўжаликларга қайтарилиши лозим бўлган маҳсулот ҳажми бундан мустасно.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар кенгаши, вилоятларнинг ҳокимиятлари, «Ўздавпахтасавдо» ассоциацияси ушбу қарорни барча жамоа хўжаликлари, давлат хўжаликлари ва пахта заводларига етказсинлар, пахтани қайта ишлаш, пахта толаси ва бошқа пахта маҳсулотини сотиш тартибига қатъий риоя этилиши устидан амалий назорат ўрнатсинлар.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш ўртоқ И. Ҳ. Жўрабеков зиммасига юклатилсин. Қарорнинг қандай бажарилаётгани 1993 йил январь ойида, сўнгра эса йилнинг ҳар чорагида кўриб чиқилсин.

Вазирлар маҳкамасининг раиси
И. КАРИМОВ.

Ўрта Осиё электр аппаратлари ишлаб чиқариш бирлашмасининг йигирувчиси Муборак Саидова зиммасидаги вазифани сифатли адо этиб, ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

СУРАТДА: Муборак Саидова.
Рустам Шарипов сурати.

БМТ ҚИЗИҚИШИ

Кеча Ўзбекистон Республикаси Журналистлар уюшмаси бошқарувида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аҳоли ва тараққиёт жамғармаси вакили Фатхи Бутрос жанобларининг ушбу ижодий уюшма раҳбарияти ва қатор газеталар муҳаррирлари билан учрашуви бўлиб ўтди.

Фатхи Бутрос Ўзбекистон журналистларини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўрта Осиё ва Қозоғистон ёш мустақил давлатларига аҳоли кўпайиши ҳамда атроф-муҳитни муҳофаза этишга оид муаммоларни ҳал этишда ёрдам кўрсатишдан манфаатдорлигини хабар қилди. Халқаро ҳамжамият ушбу жамғармасининг вакили ҳозиргача Қозоғистон ва Қирғизистонда бўлиб, ушбу минтақаларда аҳоли кўпайиши ва атроф-муҳит муаммоларини ўрганиб қайтди.

Ўзбекистон Республикаси Журналистлар уюшмаси бошқарувининг раиси Лутфулла Кабиров, унинг ўринбосари Рустам Искандаров, «Туркистон» газетасининг бош муҳаррири Жаббор Раззоқов, «Ўзбекистон табиати» ҳафталигининг бош муҳаррири Жўра Саъдуллаев, «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг муҳаррири Эркин Эрназаров Фатхи Бутросга ушбу муаммолар хусусидаги ўз фикр-мулоҳазаларини баён этдилар, мазкур мавзунинг республика оммавий ахборот воситаларида ёритилиши ҳақида гапириб бердилар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ушбу жамғармаси билан Ўзбекистон Республикаси Журналистлар уюшмаси ўртасида аҳоли кўпайиши ва атроф-муҳит муаммолари юзасидан ахборот айирбошлаш, халқаро ҳамжамият ёрдамида ана шу масалаларни ёритишга ихтисослашаётган журналист ходимларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш бўйича махсус курслар ташкил этиш юзасидан дастлабки аҳдлашувларга келишилди.

НОМ—ИНСОН ҲУСНИ

ЎЗБЕКЛАР болажон халқ. Шу боис оилада янги фарзанд дунёга келиши катта хурсандчиликка айланади. Чақалоққа мос ном қўйилади.

Ёш ота-оналарга бу борада яхши маслаҳат бериш ниятида яқинда «Яхши исм — инсонга ҳусн» деган китоб чоп этилди. С. Ризаев ва О. Мирзаевлар қаламига мансуб бу китобни «Ўқитувчи» нашриёти босиб чиқарди.

Саодат ОЛИМОВА.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов Фарғона вилояти пахтакорлари, механизаторлари, қишлоқ ва сув хўжалиги мутахассислари, барча меҳнаткашларини катта меҳнат ғалабаси — пахта тайёрлаш йиллик режаси бажарилганлиги билан самимий қутлади.

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Фармони билан Ғулом Ҳасанов Ўзбекистон давлат сув хўжалиги қурилиши концерни бошқарувининг раиси этиб тасдиқланди.

● Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири Абдулҳошим Муталов ГФР қурилиш техникаси ишлаб чиқарувчилари уюшмасига бирлашган фирмаларнинг вакилларини қабул қилди.

● Сирдарё вилоятида соғлиқни сақлашни ривожлантиришнинг жамоатчилик жамғармаси ташкил этилди. Унинг ҳисобига ҳозирнинг ўзида 3 миллион сўмдан кўпроқ маблағ ўтказилди. Бу пулга даволаш муассасалари учун асбоб-ускуналар ва дори-дармонлар харид қилиняпти.

● Қарши районидаги Собир Раҳимов номли давлат хўжалигида шакар ишлаб чиқарадиган завод ишга туширилди. Италия ва Германиядан келтирилган замонавий асбоб-ускуналар ўрнатилган ушбу корхонада кунига 1 тоннагача шакар ишлаб чиқарилмоқда.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги давлат раҳбарларининг Минскда 4 декабрь куни ўтказилиши мўлжалланган учрашуви ўзаро келишувга мувофиқ 18 декабрга кўчирилди.

● Тожикистон Олий Кенгашининг Хўжанд шаҳрида давом этаётган сессиясида яширин овоз бериш йўли билан республика Олий Кенгашининг раиси Акбаршо Искандаров ўз вазифасидан чақириб олинди. Бу қарор учун 196 депутатдан 141 таси ижобий овоз берди. Бу лавозимга ҳозир Кўлоб вилоят ижроия комитети раиси вазифасида ишлаб турган Имомали Раҳмонов номзодини кўрсатиш тахмин қилиняпти.

● Россия Олий Кенгаши корхоналарнинг синиши тўғрисидаги қонунни қабул қилди. Эндиликда арбитраж суди қарорига кўра синган корхоналар мажбурий равишда тугатилиши мумкин.

● Украина Олий Кенгаши ҳукуматга ярим йил муддатга қўшимча ваколатлар берди. Кузатувчиларнинг фикрича, мамлакатда амалда фавқулодда иқтисодий ҳолат жорий этилмоқда. Эндиликда республика Президенти ҳам, Олий Кенгаш ҳам бу давр мобайнида Вазирлар маҳакамасининг ишига аралаша олмайди.

ХОРИЖДА

● Туркманистон Республикасининг Президенти Сапармурод Ниёзовнинг Хитой Халқ Республикасига расмий сафари бошланди.

● Латвия, Литва ва Эстония Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг навбатдаги сессияси кун тартибига хорижий қўшинларни Болтиқ давлатларидан тўла-тўкис олиб чиқиб кетиш масаласини киритишни таклиф қилди. Гап бу ерда Россия қўшинларини ушбу мамлакатлардан олиб чиқиб кетиш тўғрисида кетяпти.

● Чехословакия Федератив Республикасининг парламенти яна бир бор ушбу Федератив давлат фаолиятини тугатиш тўғрисидаги ҳукумат киритган қонун лойиҳасини рад этди.

● Ливия Жумҳуриятининг раҳбари Муаммар Каззофий мамлакат хорижга сотаётган нефтдан тушган даромаднинг тенг ярмини барча фуқаролар ўртасида теппа-тенг бўлиб беришга ваъда берди. Бу ҳолда ҳисоб-китобларга кўра 600 минг ливияликлар оиласининг ҳар бири 7 мингдан 10 минг долларгача пул олади.

● 58 ёшли машҳур Италия кино юлдузи Софи Лорен Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қочоқлар ишлари бўйича олий комиссариати бошқармасининг «Холис ният элчиси» лавозимига тайинланди. У 21 ноябрдан 26 ноябргача Кения ва Сомалида бўлиб, жаҳон жамоатчилиги эътиборини бу ердаги қочоқларнинг оғир қисматига жалб этиш ниятида.

● Исроил ҳукуматининг раҳбари Исҳоқ Шамир Қуддусда Германия ташқи ишлар вазири Клаус Кинкель билан учрашув чоғида Германия Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигидан келаётган яҳудийларни қабул қилмаслигини илтимос қилди. «Яҳудийларнинг ўз ватани бор», деб изоҳлади буни Исҳоқ Шамир.

ТЎЙХОНА ғала-ғовурга тўлиб кетди. Ўзи одатда шунақа бўлади: биров анча вақтдан бери кўрмаган одамини кўради, биров дилхушлик қилади, суҳбат қизийди.

Бир маҳал «Келишди-келишди» деган овозлар эшитилиб, тўйхонадаги ғала-ғовур тингандек бўлди. Ҳовлига созларини кўтариб машшоқлар, ҳофизлар кириб келди. Тўйбоши уларни иззат-икром билан тўрга ўтказди.

Боягина шовур-шувурга тўла ҳовлига сукунат чўккандек эди. Фақатгина ҳофизнинг танбурини созлаётгани сезилиб турарди.

— Қани, ҳофиз, — деди тўйбоши, — «Наво»дан бўлсин, «Наво»дан. Мунтазирмиз, ташнамиз!

Танбур оҳиста нола чекди. Ҳофизнинг ширали овози тўйхонани тутди...

Авваллари ҳар бир тўйда санъаткор аҳли мана шундоқ иззат билан кутиб олинарди. Уларнинг ҳар бир қўшиғи завқ билан тингланарди. Ҳатто «фалон санъаткор келибди» дейишса бир неча маҳалла наридаги тўйга ҳам борадиган шинавандалар топиларди.

Ҳозирги тўйларимиз-чи? Ундай бўлмаяптими? Тўйларимиз ўша-ўша тўкин, шод-хуррамлик билан ўтяпти. Ўша-ўша аҳли санъаткор хизматда. Бу ташқаридан қараганда. Аслида эса... Келинг, юрагимдаги дардларимни бир-бир айтай, азизлар.

...Тўй авжига чиққанда бир келишган йигит даврага тушди. Кайфи борлиги шундоққина билиниб турарди. Ёнидан бир бойлам 25 таликни олиб, қатини бузди ва қўшиқ айтаётган ҳофизнинг устидан сочиб юборди. Тўйхонадагилар қотиб қолди. Ёш болалар сурон солишиб пулга ташланишди. Ҳаммаси тупроққа қоришиб, пул олишга интилишарди.

* Биринчи саҳифадан сўз

ҚАДРНИ ҚАЙТАРИБ БЎЛАДИМИ?

ЗИКИР МУҲАММАДЖОНОВ,
халқ артисти

— Худди чумолига ўхшашади-я! — пул сочган ёнидаги шеригига мақтанди, — қара, қанақа зўр томоша!

Икки сармаст мароқ билан тупроққа қоришаётган болаларни томоша қилишарди. Қўшиқчи авжида, одамлар жим, бойваччалар хурсанд.

...Бундан ҳам хунук манзарани бир тўйда кўргандим. Ширингина ўтаётган тўйга оғуни даврабоши солди, назаримда.

— Ўртоқлар, — деди у тўйхонани тинчитиб, — бугун шу тўйхонада икки бахтиёр она бор! Улар фарзандлари бахтидан энтикиб ўтиришибди. Улар икки қудағай: келин билан куёвнинг оналари! Ҳозир дилларни энтиктирувчи «Муножот» чалинади. Бахтиёр оналаримиз рақсга тушишса!

Куёвнинг онаси шекилли, ўртага чиққан аёл даврабошига нималардир демоқчи бўларди. Қани энди даврабошининг чакаги тинса! Бу ёқда созандалар «Муножот»ни бошлаган, ҳофиз хониш қилаяпти:

Кеча келгумдир дебон ул сарви гулрў келмади...

Бу орада келиннинг боши эгилди. Унинг елкалари тез-тез учаётганидан йиғлаётгани сезилиб турарди. Келин янганинг шаҳд ўрнидан турганини ҳеч ким сезмади.

— Келиннинг онаси ўрнига мен тура қолай, — деди у, — келинимизнинг оналарига яқинда йил оши қилганмиз.

Мусиқа мусиқада, қўшиқ қўшиқда қолди...

...Тўйларда ажойиб монологлар айтиш азалий удум. Яқинда жуда бир ғаройиб воқеага гувоҳ бўлдим. Аветик Исаакяннинг «Она юраги» шеърини таниқли артистимиз, машҳур артистимиз ижро этарди. Илҳоми жўшиб жуда образга кириб ўқирди шеърни. Шу пайт пастроқдан биров баланд овозда гап отди:

— Ҳов, айланай ака, жуда жонга тегдику овозингиз, бундай ўйинни билан бўлсин ашулангиз.

Тўйхонада гуррос кулгу кўтарилди. Монолог чала қолди. Артист бечора тугатишини билмайди. Охири уни суриб четга чиқаришди. Бир одам бояги гап отганга танбеҳ берган бўлди:

— Шундоқ атоқли артист келиб тўй олиб бораётганига шукр қилишимиз керак. Қилиғингни қара-ю...

— Ҳей, — деди у ҳам бўш келмай, — атоқли бўлса ўзига. Пул керакки келган. Истасам бунақаларнинг ўнтасини олиб келиб монолог айттираман. Зўри у ёқда ўтирибди, ҳа...

...Тўйхонага ансамбль деган бир гуруҳни таклиф этиш одат тусига кирган. Энди минг бир хил сознинг тарақ-туруқида қулоқлар батангга келади. Ёнингдаги шеригингнинг гапини эшитолмайсан. Қўшиқлар бирам бемаза. Маст-аласт рақкосларнинг кўплигидан кўнглинг айнийди. «Қиз бола»ни айтасан», «Шибидам»ни айтасан, жуда бўлмаса «Ғайри-ғайри»ни айтасан» деб буйруқ қиладиганлар сонмингта...

Мен юқорида тўрт-бешта тўйда гувоҳ бўлганим манзарани айтдим. Энди яна бир воқеа бўлдики, айтмасам бўлмас. Буни ўзингиз баҳоланг.

Юқорида айтиб ўтганимдек пул сочилди, болалар яна қий-чув кўтаришди. Санъаткорнинг оёғи остидаги гўдак унинг шими, туфлисини тупроқ қилиб юборди.

— Ҳой, одамлар, — деди у ижирғаниб, — манави итнинг боласини олинглар.

Гандираклаб ўртага бир барваста киши тушди.

— Бу менинг ўғлим, биласанми? Мен сенга ит бўлдимми? — деди у ғазаб билан. Кейин қулочкашлаб туриб қўшиқчининг қулоқ чаккасига мушт туширди. Ана томоша!

Тўй билан санъаткорни бир-биридан ажратиш мушкул нарса. Қаердаки шодиёна бор — артист аҳли ўша ерда хизматда бўлади. Бу санъат аҳлининг вазифаси ҳам бундай қараганда. Лекин ўртада санъаткор обрўси, санъат қадри, инсоннинг ўзаро бир-бирига ҳурмати деган сўзлар ҳам борку, ахир? Қайси бир тўйда аввал одамларнинг бошидан пул сочишган? Аввало бу пулга — ноз-неъматларимизни сотиб олиб ейдиган ўша табаррук қоғозга ҳурматсизлик эмасми? Ёш болаларни — эртанги кунимиз эгаларини тупроққа қориштириб, уларнинг оёқ остида чумолидай ўрмалашидан лаззат оладиган бойваччалар буни ўйлашмайдими? Ўйлашади. Аммо бел оғриб пул топишмагандан кейин нима қилишсин, бундан бошқа!

Янги қайноналарни эл-юрт олдига чиқариб ўйнатишдек бачкана қилиқлар ҳам пулга тузоқ қўйганларнинг навбатдаги ҳийласи, кашфиёти. Қайноналар ярашса-ярашмаса хиром айлаб турса қайси қариндош пулини аяйди? Обрў, қадр-қиммат билан кимнинг нима иши бор!

Бир пайтлар бир дўстимнинг тўйида азбаройи қиймаганимдан давра боши бўлгандим. Бундан хабар топган раҳматли Шукур Бурҳон менга ғазабларини сочган эдилар:

— Зикиржон, сиз кўча-кўйда юрадиган саёқ артист эмассиз, академик театрнинг артистисиз. Ҳеч бўлмаса театрнинг обрўсини сақланг!

Атоқли артистларнинг минг бир хил таъна, илтимос, буйруқларга итоат этиб, тўйни бошқаришини қандай баҳолашни билмайман рости!

Азизлар!

Ҳамма нарса ўз изига тушиб, турмушимиз ҳам яхшиланиб кетади. Лекин бир кетган қадр-чи? Уни қайтариб бўладими ахир! Тўйхонада ҳаммага ибрат бўлиш ўрнига бошидан пул сочишларига тоқат қилиб турган, бировнинг гулдек боласини ҳақоратлаб, ўз обрўсини тупроққа тенг қилган санъаткор кабилар рости, мени қаттиқ ранжитадилар. Аҳли санъат сози билан, овози билан, одоби билан азиз! Буни санъат аҳлини минг оҳангга йўрғалатмоқчи бўлганлар ҳам, минг оҳангга йўрғалайдиган санъаткорлар ҳам унутишмасин!

Бугун бир-биримизни оёқ ости қилиб, эртага қандоқ эл-юртнинг кўзига қараймиз?! Биз ўзбек халқининг фарзандимиз. Буни асло унутмайлик! Ҳамма нарсадан азиз номни — инсонийликни қўлдан бой бермайлик, азизлар!

ДИПЛОМАТИЯ ПАСПОРТЛАРИ КИМЛАРГА БЕРИЛАДИ?

◎ Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Халқаро ишлар комитети «Дипломатия паспорти тўғрисида»ги қонун лойиҳасини муҳокама қилди.

ДИПЛОМАТИЯ паспортининг зарурлиги тушунарли — Ўзбекистоннинг хорижий давлатлар билан мустақил дипломатия алоқалари кенгайиб бораяпти. Хўш, паспорт қандай бўлади-ю у кимга, ким томонидан ва нима мақсадда берилади? Буни оддий фуқаролар ҳам билиб қўйишса ёмон бўлмайди.

Шундай қилиб, дипломатия паспорти, жумладан, республика халқ депутатларига, ҳукумат аъзоларига, шунингдек, дипломатия, ҳарбий ва савдо-сотиқ масалаларига оид махсус топшириқ билан Олий Кенгаш ва ҳукумат хорижий давлатга юбораётган шахсларга берилади.

Қонун лойиҳаси Олий Кенгашда кўриб чиқилгач, сессия муҳокамасига қўйилади.

АМЕРИКАЧА ТЎЙ

АМЕРИКАЛИКЛАР тўй маросимларига ўта аҳамият беришади. Албатта, ҳар ким ўз моддий имкониятига кўра юз доллар ҳарж билан уйланиши мумкин бўлгани каби 15—20 минг доллар сарф қилиб тўй қилиши ҳам мумкин.

Турмушга чиқаётган қиз ва уйланаётган ўғил ва айни вақтда икки томон оилалари тўй маросимига камида олти ой ёки бир йил аввалдан тайёргарлик кўришади, тўйга неча киши айтилиши, ҳатто қайси залда ёки черковда ўтказилиши ҳам келишилади.

Жаҳон бўйлаб кўп мамлакатларда бўлгани каби келин оқ либосда, куёв эса ўзига мос кийинганликлари тўй маросимига алоҳида бир гўзаллик ва жозиба бахш этади. Келиннинг дўсту-дугоналари ва куёвнинг энг яқин дўстёронлари тўй маросимига қатнашадилар. Америкада умуман тўйнинг ҳаракатини қизнинг отаси қилади. Турмуш қуришга қарор қилгач қиз ва ўғил маҳаллий ҳукуматнинг махсус идорасида ё черковдан никоҳдан ўтишлари мумкин. Ундан кейин уйда ва ё ресторанда зиёфат берилади, ўйин-кулгу билан маросим тугайди.

* Турфа олам

Инсон ҳаётида бир бор бўладиган саодатли кун бўлган тўй маросимига кийимлар, гуллар, таом, мусиқа ва суратказ танлаш каби майда-чуйдаларга ҳам диққат билан аҳамият берилади. Орадан йиллар ўтгандан кейин бу воқеалар гўзал эсдаликлар сифатида ёд этилади.

ҚАЙЛИҚЛАР ТАҚЧИЛ

Ўн миллион хитойлик йигит ҳозир ўзларига қайлиқ топа олмаяпти. Сўнгги маълумотларга қараганда, Хитойда қизларга нисбатан ўғил болаларнинг туғилиши ортиб, қиз туғилиши эса тобора камайиб бормоқда. Яқинда тақдим қилинган бир ҳисоботдан маълум бўлишича агар аҳоли ўртасида эркаклар ва аёллар орасидаги тафовут шундай тарзда давом этса, унда келажакда уйланмаган эркаклар сони бир неча ўн миллионга етиб боради. Бу эса ўз-ўзидан уйланмаганлар ўртасида ижтимоий жиноятнинг ўсишига олиб келади.

Худди шундай АҚШда ҳам аёлларга нисбатан эркакларнинг сони жуда тез ортиб бормоқда. Аҳолини рўйхатга олиш идорасининг ҳисоботига кўра, эркаклар ўртасида ўлим бирмунча камайди, аммо аёллар ўртасида рак касаллигидан ўлиш даражаси ошди: эркакларда бу кўрсаткич камайган.

(«Садо», «Америка овози» радиостанцияси, Жидда радиоси эшиттиришлари асосида).

* Яхшилар ёди

УСТОЗ РУҲИ БИЗ БИЛАН

ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ тикланаётган ҳозирги даврда республикамиз илм-фанини юқори босқичларга кўтаришда жонбозлик кўрсатган устозимиз, академик Муҳаммад Тошевич Ўрозбоев номли жамғарма ташкил қилинди. Жамғарманинг асосий мақсади — олим номини абадийлаштириш ҳамда бу инсон қолдирган илмий меросдан унумли фойдаланиш, уни янада ривожлантиришдир.

Устозимиз Муҳаммад Ўрозбоев илм-фанни юксалтириш ва ҳаётга тадбиқ қилишда катта ҳисса қўшган олим эдилар. Ёшлигини болалар уйида ўтказган бу инсон ўта меҳнаткаш, одамохун, миллий мутахассислар етиштириш жонкуяри, ҳар бир соҳада давлат миқёсида фикрловчи эдилар.

У кишининг отаси Ўроз ота фуқаролар урушига кетаётиб, ўғлини бир бойнинг қўлига топширади ва меҳнатлари эвазига бойнинг ўғли билан домладан сабоқ олишга рухсат беришини илтимос қилади. Устоз бу хонадондаги ҳаётларини гапира туриб ақлли одам барибир бой бўлар экан, деб қўяр эдилар.

1918 йилдан ҳаётларида янги давр бошланиб, темирйўлчиларнинг фарзандлари учун ташкил қилинган етимхонада яшаб, ўқиб слесарлик касбини ўргана бошлайдилар. 1925 йилда Ўрта Осиё давлат университетига ўқишга кириб, кейинчалик таҳсилни Москвада давом эттирганлар. Ҳали талаба бўла туриб 1930 йилдан педагогик фаолиятни бошлаган эдилар. 1947 йилда фан доктори ва профессор илмий унвонларини олиб, Ўзбекистон Фанлар академияси қошида Иншоотлар институтини ташкил қиладилар. Мазкур илм даргоҳида унинг раҳбарлигида халқ хўжалигининг долзарб масалалари устида илмий изланишлар олиб борилган ва ҳаётга тадбиқ этилган.

Устозимизнинг умри қисқа бўлсада, мазмундорлиги билан ўз сафдошлари, шогирдлари ва талабалар қалбида чуқур из қолдирди. Таваллуд топганининг 80 йиллиги муносабати билан чоп этилган «Муҳаммад Тошевич Ўрозбоев» деб номланган китобда биродарлари ва шогирдларининг устозни эслаб ёзган илиқ сўзлари ўқувчини ҳаяжонга солади.

Профессор А. Каримов қуйидагича ҳикоя қилади: «Мен Муҳаммад Тошевич Ўрозбоевни ўйлаганимда миямга таниш ибора келади. Яъни, баъзилар тириклигидаёқ ўладилар, баъзилар эса вафотидан кейин ҳам яшайдилар. Менинг назаримда Муҳаммад Тошевич тирикдек, ғайратга тўлган, темир иродали ва кенг миқёсда фикрловчи олим, олий таълим ташкилотчиси, талабчан, меҳрибон раҳбар сифатида гавдаланади. Бир ёш иқтидорли олим устидан ректоратга тушган юмалоқ хат воқеаси эсимда. Муҳаммад Тошевичга хатни кўрсатишганда кўз қири билан ўқиб чиқиб, гугурт сўрадилар. Ректор чекмаслигини билиб, ҳайратда гугурт узатдик. Билсак, гугурт хатни куйдириб ташлаш учун керак экан. Хат ёниб бўлгач «Мана, текшириш ҳам тамом бўлди. Ичи қора одамларга жавоб шундай бўлиши керак!» — дедилар.

Академик В. Қобуловнинг шу йил чоп этилган «Ўрозбоев ва Ўзбекистонда механика» деб номланган асари устозга қўйилган бебаҳо ҳайкал бўлди. Инсоннинг яхши фазилатини кўра билиш ўзбек миллати қадрлаб келган хусусиятлардан биридир. Ушбу сатрлар муаллифининг олим бўлиб етишишида шундай устозга шогирд тушгани сабаб бўлса ажаб эмас.

Раҳима МУҲИТДИНОВА,
Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг механика ва иншоотларни сейсмик мустаҳкамлаш институти бош илмий ходими, техника фанлари доктори.

СУРАТДА: Муҳаммад Ўрозбоев (ўртада) бир гуруҳ олимлар даврасида.

КАМИНА «Тошкент оқшоми»нинг доимий обуначиси. Унда чоп этилаётган мақолаларни диққат билан кузатиб бораман. Айниқса бизнинг соҳага тегишли материалларга кўпроқ эътибор бераман. Мен «Тошкент оқшоми» газетасининг шу йил 17 март сонида чоп этилган топонимия соҳаси бўйича республикамиздаги таниқли олим Суюн Қораевнинг «Тошкентнинг янги харитаси» мақоласини ўқиб, шу соҳанинг бир мутахассиси сифатида ўз фикр-мулоҳазаларимни айтиб ўтмоқчиман.

Суюн Қораев ўз мақолаларида (ўзи шу соҳа, яъни картография мутахассиси бўлмаса ҳам) ҳозирги пайтда жумҳуриятимиз картографлари (хариташунослари) олдидаги вазифалар тўғрисида, ечимини кутаётган муаммолар тўғрисида жуда куюнчаклик билан ёзган. Биз харитачунослар бу кишидан жуда миннатдормиз. Муаллиф 1988 йилда нашр қилинган «Тошкент атласи» ва 1989 йилда чоп этилган йўловчиларга мўлжалланган «Тошкент» шаҳрининг харитаси тўғрисида тўхталиб, ундаги камчиликлар: фақатгина рус тилида нашр қилинганлиги, ундаги номларнинг кўпчилиги русча ёзилганлиги, харита ва атлас мазмунидаги баъзи камчиликларни кўрсатиб ўтган. Муаллиф бу ўринда жуда тўғри масалаларни кўтариб уларнинг баъзи бир ечимларини ҳам кўрсатиб ўтган. Лекин шуни ҳам айтиб ўтиш кераккки, республикамизда бир қатор картографик асарлар яратилган, лекин кўпчилиги рус тилида бўлганлиги учун ўзбеклар бу асарлардан тўла баҳраманд бўлиша олмаган.

Тошкент картография фабрикаси томонидан нашр қилинган, 1982 йилда республикамизнинг бош шаҳри Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишлаб «Атлас Ташкента» чоп этилди. Бу атлас С. Қораев эслатиб ўтган 1988 йили нашр қилинган сайёҳлар учун мўлжалланган атласдан ташқаридир.

Собиқ СССРнинг бирорта республикасида 2 томли жумҳурият комплекси атласи нашр қилинмаган. Бундай атлас Ўзбекистон Фанлар академияси География бўлимининг илмий ходимлари томонидан 1981—85 йилларда чоп этилди. Бу «Географик атлас»да жумҳуриятимизнинг табиий шароити ва ресурслари, аҳолиси, саноати, қишлоқ хўжалиги, транспорти, социал кўрсаткичлари ва ниҳоят тарихий карталар ўз ўрнини топган. Бу атлас 1991 йилдан очиқ деб эълон қилиниб, ҳозир сотилмоқда.

Жумҳуриятимиз мустақил давлат бўлгандан буён республикамиз харитачунослари янги типдаги мустақил давлатнинг харитасини яратдилар. 1992 йилда МДҲ мамлакатлари орасида биринчи бўлиб «Ўзбекистоннинг экологик харитаси» (Ўзбекистон Фанлар академияси География бўлими олимлари томонидан тузилган) Тошкент картография фабрикаси томонидан чоп этилган. Харитада жумҳуриятимиздаги экологик ҳолат тўлалигича тасвирланган. Харита асосини республикамиз ландшафти ташкил қилган. Унда ранглар билан экологик вазият 5 га бўлиниб, энг танг ҳолатдаги ҳудудлар деб Орол денгизи жануби ва Сурхондарёнинг шимолий-шарқий томонларига қўшни Тожикистондан келтирилаётган ифлосланган ҳавонинг кучли таъсири кўрсатилган.

Махсус белгилар билан республикамиз шаҳарлари, ер усти ва ер ости сувларининг ифлосланиш даражаси, йўқолиб кетаётган ўсимлик ва ҳайвонот дунёси тўғрисида ва ниҳоят вилоятлар бўйича экологик ҳолатнинг ёмонлашуви натижасида вужудга келган касалликлар ва уларнинг олдини олиш муаммолари ўз аксини топган.

Жумҳуриятимиз мустақиллигининг бир йиллик байрами арафасида совға сифатида Тошкент картография фабрикаси (директори Г. П. Райзман) ходимлари томонидан «Ўзбекистон суверен, мустақил давлат» номи билан янги типдаги сиёсий-маъмурий харита рангли тасвирда 3 тилда (ўзбек, рус, инглиз) биринчи маротаба нашр қилиниб, китобхонларни хушнуд этди. Харита асосан саёҳатчилар учун мўлжалланган бўлиб, унда жуда кўп керакли маълумотлар ҳам чоп этилган. Масалан, республика тарихи матни, Қорақалпоғистон республикаси ва вилоятларнинг ташкил топган вақти, марказлари, майдони, аҳолисининг сони, ундаги районлар сони ва ҳар бир вилоятнинг саноат тармоқлари, қишлоқ хўжалиги тармоқлари матни 3 тилда берилган. Харитадан ташқарида рангли тасвирда Ўзбекистон билан дипломатик муносабатлар ўрнатган давлатларнинг байроқлари ҳам берилган. Хаританинг очиқ жойларидан оқилона фойдаланилган.

Шуни ҳам айтиб ўтиш кераккки харитада баъзи камчиликларга ҳам йўл қўйилган. Масалан, мустақил давлат Ўзбекистоннинг қўшни Афғонистон билан давлат чегараси ўз тасвирини топмаган. Харитада вилоят марказлари ҳар хил катталикдаги доиралар билан тасвирлангану, лекин улар легендада ўз аксини топмаган, ундан ташқари сариқ, қора рангда берилиб ўқувчанлигини камайтирган. Хаританинг тепа қисмида ўз тасвирини топган Ўзбекистон давлат гербининг ранги анча хираро қ берилгани учун ранглар фарқини кескин ажратиб бўлмайди. Нимагадир харитада унинг муаллифи ёки масъул муҳаррири ёзилмаган.

Бу жузъий камчиликлардан қатъи назар бу харита мустақил давлатимизнинг қиёфасини кўрсатувчи кўзгудир. Ўйлаймизки, Тошкент картография фабрикаси ходимлари бу камчиликларни ҳисобга олган ҳолда ушбу харитани иккинчи бор чоп этадилар.

Ҳозирги вақтда республикамиз географлари ва харитачунослари олдида катта муаммолар бўлиб, уни ҳал қилишни ҳаёт тақозо қилмоқда. Улар қуйидагилардан иборат:

- Ўзбекистоннинг янги ўқув-географик атласини қайта ишлаб янги нусхасини чоп этиш керак;
- Ўрта мактаб ўқувчилари учун (ҳар бир синфга 3—10-синфлар) ўзбек тилида географиянинг янги дастури асосида атлас ва деворий хариталар нашр қилиш керак. Айниқса давлатимизнинг «Иқтисодий харитасини» тубдан қайтадан ишлаш вақти келди;
- Ўрта мактаб ўқувчилари учун (Ўзбекистон ҳудуди бўйича) контур (соқов) хариталар зарур, бу муаммо бир неча йилдан буён ҳал қилинмай келмоқда;
- География фанини географик глобуссиз тасаввур қилиб бўлмайди, шунинг учун Тошкент картография фабрикаси глобус ишлаб чиқаришни йўлга қўйиши вақти келди деб ўйлаймиз;
- Янги типдаги тарихий хариталар яратиш керак. Масалан, «Ипак йўли харитаси», «Темур империяси», «Ўзбекистоннинг тарихий ва маданий ёдгорликлари» ва ҳоказолар.
- Республикамизнинг дастлабки «Экологик комплекс харитаси» нашр қилинди. Вилоятларни ва йирик шаҳарларни ҳам шу мазмундаги, лекин йирикроқ кўламдаги хариталарини тузиш вақти келди. Шу билан бирга экологиянинг ҳар бир элементи (ҳаво, ер усти суви, ер ости суви, тупроғи, ўсимлиги, ҳайвонот дунёси ва инсон касалликлари) бўйича ҳам вилоят хариталарини тузиб чоп этиш зарур. Шулар асосида «Ўзбекистоннинг экологик атласи»ни нашр қилиш давр талабидир.
- Саёҳатчилар учун тарихий шаҳарлар: Самарқанд, Тошкент, Бухоро, Хиваларнинг ҳам туристик атласларини чоп этиш зарур деб ўйлаймиз.

* Акс садо

Мустақил мамлакатимизнинг хариталари

Турғунбой МИРЗАЛИЕВ,
Тошкент Давлат университети география факультети доценти.

* Мовароуннаҳрнинг қадим шаҳарлари

Кўҳна Урганчга борсангиз...

ШАҲАРЛАР, шаҳарлар...

Яхшиямки уларни усталар нурамас, йитмас қилиб қуришган. Яхшиямки ушбу шаҳарлардан бир дона ғишт, бир дона парчин, бир дона буруш кошин бўлса ҳам бизгача етиб келган. Улар олис ўтмишимиз ҳақидаги туганмас улуғ достоннинг бир боби сифатида маъюс-маъюс сўзлайди.

Жайҳун соҳиллари не-не сир-синоатларга бой экан? Ҳар тошғанида бу асов дарё не-не боғ-роғларни, иморатларни ўз бағрига олиб кетди экан?.. Ёлғиз яратганга аён. Бизнинг вазифамиз эса борини, омон қолганларини асраш, иложи бўлса асл ҳолига қайтариш.

Эрамизнинг I асрида битилган Хитой солномаларида Юе—Ган шаҳри бир неча бор тилга олинади. У Гурганч ёки Урганч шаҳри эканлиги ўз-ўзидан аён.

Шаҳар ҳамиша тарихчиларнинг диққат марказида бўлиб келган. Араб тарихчиси Ёқут Ҳамавий уни Журжония деб ёзади, халқ эса Курканж, араблар Гурганж деб юритишини у таъкидлайди.

XIV асрлик муаллиф Ал-Умарий хоразмликларнинг меҳмондўстлиги ҳақида ажиб бир ҳикоятлар ёзиб қолдиради. Мабодо Гурганжга сайёҳ, мусофир келиб қолса урганжликлар унга тинчлик беришмас, ким ўзарга меҳмондўстлик қилар, ҳатто бор ақчасини ҳам сарфлашар экан. Ҳозир бировлар пулни туфлаб тугиб ўтирганда бу гап эриш ҳам туюлиши мумкин.

Юрган дарё дейдилар: XIV аср араб сайёҳи ибн Батутта кўҳна Урганч ҳақида муҳаббат билан ёзди: «Бу шаҳар туркларнинг кенг кўчалари, кўплаб иморатлари, тўкин бозорлари бўлган гўзал, улуғвор, аҳамияти улуғ энг катта шаҳридир. Шаҳарда ҳаёт қайнайди, аҳолиси кўплигидан у худди тўлқинланиб турган денгизга ўхшайди. Бир гал шаҳарни айланиб юриб, бозорга кирдим, ўртасига борганимда, на орқага, на олдинга юра олдим».

Буларнинг барчасига Кўҳна Урганчнинг кўчманчи ва ўтроқ ҳаётнинг ўртасида жойлашгани сабаб. Шунинг учун у иқтисодий жиҳатдан ниҳоятда ривожланиб кетди. Бу ҳол эса уни Хоразмнинг маркази сифатидаги сиёсий таъсирини ошириб юборди. Маълумотларга кўра VI асрдаёқ кўҳна Урганч бир томонидан Хуросон, иккинчи томондан Шимолий Эрон билан мунтазам савдо-сотиқ олиб борган.

Тарихчи Истахрий X асрда ёзган эди: «Урганч Хоразм пойтахти Қиётдан кейинги иккинчи катта шаҳардир. У савдонинг маркази ҳисобланиб, шаҳардан Журжон, Хазар ва Хуросонга карвонлар бориб келади».

Хоразм қадим турк маданияти мамлакати десак лоф бўлмайди. 996 йилгача Хоразм иккига бўлинган эди. Жанубий Хоразмнинг пойтахти Қиёт, Шимолий Хоразмнинг пойтахти Урганч (ҳозир Кўҳна Урганч харобалари) эди. 996 йилда Шимолий Хоразм ҳукмдори Маъмун ибн Муҳаммад иккала Хоразмни яккалам қилди ва Урганчни ўз пойтахти қилиб белгилади.

Маъмун ва унинг ўғли Али ибн Маъмун даврида Хоразм тобора қудратли бўла борди. Али ибн Маъмундан кейин унин ўрнига укаси Маъмун ибн Маъмун тахтни эгаллади. Унинг даврида дунёга машҳур «Маъмун академияси» қизғин ижодий иш олиб борди. Урганчда жаҳонга машҳур қомусий олимлар Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино, Абу Саҳл Масиҳий, табиби ҳозиқ Абул Ҳасан Ҳаммор ий сингари олимлар яшадилар.

XI аср охирида Қутбиддин Муҳаммад I улуғ Хоразмшоҳларнинг янги сулоласига асос солди. Оловиддин Текеш ибн ил Арслон (1172—1200), унинг ўғли Муҳаммад ибн ил Арслон (1200—1220) даврида қурилишлар тез суръатларда олиб борилди. Ушбу сулоланинг охирги хони Алоиддин Муҳаммад Хоразмшоҳ даврида Хоразмга Чингизхон лашкарлари босиб келди. Бу ҳақда тарихда ёзилган, Мовароуннаҳр бошига не кулфатлар тушганини барчамиз билсак керак деб ўйлаймиз. Хоразмшоҳнинг қўрқоқлиги, ўйламасдан иш қилиши оқибатида кўҳна Урганч ер билан яксон бўлди. Фақатгина 1340 йилга келиб, Олтин Ўрда хони Ўзбекхон ўлгач кўҳна Урганч яна Хоразм пойтахти бўлди.

Кўҳна Урганч бағри худди сочилиб ётган хазинага ўхшайди. У ерда ўнлаб меъморий ёдгорликлар қад ростлаб турибди. Улар тарихимизнинг тилсиз гувоҳлари, қадримиз, қисматимиз.

Фахриддин, Текешхон, Тўрабекахоним, Шайх Нажмиддин Кубро, Султон Али, Пирёр Валий, Шайх, Аттор Валий, Диёр Валий, Дониёр Валий, Отчопар Маълум Хўжа мақбаралари... Уларнинг ҳаммаси тарихимиз учун бирдек ардоқли.

Йўлингиз тушиб, кўҳна Урганчга борсангиз икки улкан минорадан омон қолгани Қутлуғ Темур минорасига чиқиб шаҳарга бир қаранг. Меъморий ёдгорликлар — Тош қалъа, ибн Ҳожиб, Сайид Аҳмад, Юсуфбек мақбаралари сизга худди мунг билан боқаётгандек туюлади. Сиз уларга муҳаббат билан қаранг, севиб қаранг, кўз ёшларингиз томсин уларнинг ғиштларига! Шундагина кўҳна Урганчдаги осори атиқаларни қурган усталар руҳи сиздан рози бўлади. Зеро ўз тарихини унутаётган, ўз Оролини қуритаётган халқ учун кўз ёш тўкиб, гуноҳларини тиламоқдан ўзга илож, ўзга чора, ўзга йўл йўқ!..

Турсун АБДУЛЛАЕВ тайёрлади.

СУРАТДА: кўҳна Урганчдаги Пирёр Валий мақбараси.

Куз манзараси.

Андрей Пищенко сурат-лавҳаси.

ТУРЛИ ХИЛ РАНГДА

ИЖАРАДАГИ «Тошкент тўқимачилик комбинати» ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасининг рассом-безакчилари кейинги вақтларда кўп изланишлар олиб боришмоқда. Шундай катта корхонанинг атиги беш нафаргина безакчиси мавжуд. Лекин улар изланишдан чарчашмайди. Чунки бозор иқтисодиёти маҳсулот қимматлигини эмас, сифатлилигини ёқтиради. Шунинг учун ҳам безакчилар кунда-кунора 20—25 хилдаги расм чизмаларини тақдим этишади. Уларнинг маҳорати туфайли такрорланмас турли хил рангдаги матолар тўқиб чиқарилмоқда. Рассомлар бўлими бошлиғи Г. Маткеева ўз ишчилари билан ҳамкорликда изчил изланишлар олиб бораётир. Яқин кунларда бўладиган маҳсулотлар ярмаркасида иштирок этиш учун катта тайёргарлик кўрилмоқда.

Толиб НУРМУҲАМЕДОВ.

* Ҳар соҳадан бир шингил

ҚАВС ОЙИ

ДЕҲҚОН тақвимига кўра 19 ноябрдан 18 декабргача Қавс (камон) ойи ҳисобланади. Мўътадил қавс ойида ерлар музлаб, далаларни қалин қор қоплаши керак. Рисоладагидек келса ғарби-жанубий шамоллар кўпроқ эсади. Ҳарорат 4—5 даража атрофида совуқ бўлади. Манбалар сўнгги юз йилда 32 илиқ, 22 совуқ, 46 мўътадил қавс ойи кечганлигини кўрсатади.

Қавс суви ўткир, яъни сингувчан бўлади. Шу сабабли боғбону деҳқонлар боғ ва токзорларни, шунингдек, қуруқ тупроқли ерлар шудгорини бу ойда албатта суғорадилар. Қавс сувига қонган токзорлар ёзги сув танқислиги пайтлари ҳадеганда чанқамайди, узуми тошғўрага айланмайди, шираси кўп бўлади.

Чорвадор бу кезда қишлов билан боғлиқ қолган-қутган ишларини ниҳоясига етказиб, энг масъулиятли синов мавсумига шайланади. «Қавс чиқиши билан тўқсон доҳил бўлади» дейдилар. Бунинг маъноси шуки, Наврўзга қадар 90 кун қиш давом этади.

СУВ НЕГА «ҲЎЛ»?

АГАР бу ҳазиломуз савол сувнинг бошқа жисмларни намлаш қобилиятига тааллуқли экани ҳисобга олинса, сув жудаям «ҳўл» эмас. Суюқликларнинг кўпчиликлари ундан кўра «ҳўл»роқдир. Сув металлни базўр ҳўллайди, ёғли сиртларни эса мутлақо ҳўлламайди. Парафинни ҳам сув билан ҳўллаб бўлмайди. Кўпгина полимер материаллар: тефлон, полиэтилен ва бошқалар сиртига сув юқмай, думалаб кетаверади. Спирт ёки керосин эса деярли ҳар қандай жисмни яхши намлайди. Бунинг маъноси шуки, сув молекулалари ўртасида ўзаро таъсир кучи ҳаддан ташқари катта бўлганлигидан бошқа барча суюқликлар ёйилиб кетадиган ерда сув тўпланиб томчи ҳосил қилади.

Сувнинг бундай хусусияти кундалик ҳаётимизда ва техникада кўпгина мушкулликларга сабаб бўлади: ёғ ёки мой билан ифлосланган қўлни сувда тозалаб бўлмайди. Шу сабабли совун кашф этилган. Кимёгарлар кўплаб махсус моддалар — «ҳўллагич»лар яратишдики, улар техникада сувни «ҳўлроқ» қилиш учун қўлланади.

«БИР ОТ КУЧИ»НИНГ ИМКОНИЯТЛАРИ

«ЖИГУЛИ» автомобили двигателининг қуввати 60 от кучидан зиёд. Лекин у 20 тонна юкни жойидан ҳам қўзғата олмайди. От эса, фақат бир от кучига эга бўлгани ҳолда, шунча юкни жадал тортиб кетаверади! Бу ерда оғир юк ташувчи аравакаш от назарда тутилаяпти, албатта.

Отларнинг юк тортишда қўйган рекорди — 22991 килограмм! 1975 йилда мамлакатимиздаги оғир юк ташувчи зотга мансуб Форс лақабли айғир ана шундай кўрсаткичга эришди. Бу от юк ортилган ва кетма-кет тиркалган (пневматик ғилдиракли) бир неча аравани—камида 23 тонна юкни текис йўлдан 35 метр масофага тортиб борди.

Бу ерда шуни айтиш жоизки, энг кучли от ҳам бунчалик оғир юкни жойидан дарҳол қўзғата олмайди. Шунинг учун от юкнинг кўпроқ қисми ортилган аравани тортиб кета бошлагач, аравага қум тўлдирилган қоплар йўл-йўлакай ортилаверади ва от юролмай, тўхтаб қолгунга қадар юк ортиш давом эттирилади.

Самад ШОДМОНОВ тайёрлади.

* Сиз кутган учрашув

ЭЪТИҚОД ҚУДРАТИ

⊙ Кумуш ролини ижро этганидан кейин томошабинлар Гулчеҳра Жамиловани беадад севиб қолишди.

— Бирам иффатли, бирам назокатли! — деб гапиришарди у ҳақда ихлосмандлар, — қаерда экан шу пайтгача! Ўзиям водийдан бўлса керак-да! Бўлмаса бунақа нозик Кумушни яратолмасди.

— Ҳеч ҳам водийдан эмас-да! — эътироз билдирарди иккинчиси, — ўзи шунақа истеъдодли. Биламан, уларнинг уйи Байтқўрғон томонда.

Бундай суҳбатларга жуда ҳам кўплаб одамлар гувоҳ бўлишган, ўзлари ҳам баҳслашишган. Ўша Гулчеҳра жуда кўпларнинг тасаввурида Кумуш сиймосида ўрнашиб қолган Гулчеҳра Жамилова бугун халқимизнинг ардоқли санъаткор қизи, Ҳамза номли ўзбек Давлат академик драма театрининг етакчи актрисаси, Ўзбекистон халқ артисти шарафли унвон соҳибаси!

⊙

— Гулчеҳрахон, «Оқшом» газетаси муштарийлари айниқса сизга ихлос қўйган томошабинлар санъат оламига кириб келишингиз тарихини билишга иштиёқманд, албатта. Рози бўлсангиз бугунги суҳбатимизни шундан бошласак...

— Кўпчилик каби сиз ҳам мени санъаткор оиланинг фарзанди деб ўйлайдингиз шекилли. Дадам Абдуманнон Жалилов, онажоним Фарида ая доришунос бўлишган. Узоқ йиллар шу соҳада ишлашган. Ҳатто опам, акам дўхтур, синглим болалар шифокори. Ҳатто катта қизим Асал ҳам дўхтур, кичик қизим Наволи тиббий ҳамшира бўлиш арафасида.

Болалигимни эслаганимда ҳали-ҳали кулиб қўяман. Кимки, «Келажакда қандай касб танлайсан» деб сўраса, «балерина» деб жавоб берардим. Жуда яхши кўрардим, балериналикни. Ҳозир ҳам ўша муҳаббатим совуган эмас.

3—4-синфларда ўқирдим. Дадамлар мени хореография билим юртига олиб бордилар. У пайтда билим юрти Тошкент Давлат консерваториясининг иккинчи қаватида эди. Уч-тўрт кун чамаси қатнадим. У ердаги машқлар ёқмади шекилли дадамлар бўлмайди деб, мени йиғлатиб олиб кетдилар. Иккинчи қаватдан тушсак, Успенский номли мусиқа мактабининг ажойиб муаллими Мария Владимировна Лесная йўлиқиб қолдик. Қобилиятли болалардан тажриба гуруҳи тузаётган экан. Менинг кўз ёшларимни артиб, овутиб, туриб сўради:

— Қўшиқ ҳам айтасанми, қизим?

— Ҳа, — деб бош ирғадим.

Мени алоҳида хонага олиб кириб, овозимни синаб кўрди.

— Гап шу, — деди Мария Владимировна дадамларга, — агар хўп десангиз августда олиб келинг.

Шу тариқа Успенский номли мусиқа мактабига қабул қилиндим.

Ўша пайтларда республика пионер ва ўқувчилар саройи Сталин номи билан юритиларди. Бир куни, адашмасам, Янги йилга яқин сарой директори Нина Владимировна келиб қолди мусиқа билим юртига. Янги йилга атаб драма тўгараги аъзолари Зинаида Радецкоя раҳбарлигида «Аёзбобо» операсини саҳналаштираётган экан. Беш-олтита қизларни танлаб олмоқчи экан. Айниқса, Дунечка ролига мос қизча тополмаётган экан. Сабаби, операда беш-олтита ариялар ҳам бор эди-да.

Гапнинг қисқаси Дунечка ролига тайёрлана бошладим. Дадамлар эшитиб қолиб қойидилар:

— Бу нимаси бўлди? Дарахт бир жойда кўкаради ахир!

Бунинг устига уйимиз узоқ эди. Ҳам умумтаълим мактаби, ҳам мусиқа мактаби, бунинг устига опера... Булар етмагандек драма тўгарагига қатнашаман. Рақс тўгарагига чопаман. Ўзим рақсни шунчалар яхши кўрардимки!.. Шундоқ ёнимда доиралар янграб, қизлар рақс тушиб туришса юрагимда жон қолармиди!

Хуллас, дадамдан гап эшитганим етмагандек янги йилга бир неча кун қолганда бир воқеа содир бўлди. Охирги бош репитиция яъни, «Прогон»га келганда саҳна бизга тегмай қолди. Округ офицерлар уйининг саҳнасида «Аёзбобо»ни ўйнадик. Қоронғу эрта тушади. Қиш бунинг устига. Уйга кеч қолиб кетдим. Қизлар билан Асакинск, ҳозирги Ҳамид Олимжон номли метро бекатига келиб олдим. Уйга қайси автобусга тушишни билмайман. Эсимда қолгани биринчи номерли автобус.

Болаликдан қизиқ бор одатим бор эди. Ортиб қолган пулимнинг ҳаммасига идиш-товоқ сотиб олишни бирам яхши кўрардимки!

— Демак бу одатингизни билган дадангиз билан ойингиз «Яна биронта товоқчага навбатда тургандир» деб ўйлашган... Аслида эса...

— Ҳа-ҳа, шунақа бўлган. Ўша куни уйга жуда кеч келдим. Дадамлар умуман уйдан ҳеч қаёққа чиқмайсан деб қатъий қарор чиқардилар.

Энди нима қилишим керак? Эрталаб арча байрами бошланади. Мен роль ижро этишим керак. Охири ойимларга ялиниб-ёлвордим:

— Жон ойижон, бормасам бўлмайди...

Она она экан-да, дадам ишга кетишлари билан мени отлантирдилар:

— Фақат шарт шу: даданг билмасинлар, у киши ишдан келгунча қайтиб келасан!

Дадам қайтгунларича уйга етиб келдим. Дадам ишдан келдилар. Буни қарангки, улар ҳам мени назорат қилиб, яъни арча байрамга келганми-йўқми билиш учун томошага борибдилар.

— Бир болаларни кўрдим, худди милтиқдек (дадам шу сўзни кўп айтардилар) юришибди. Бир қиз қўшиқ айтди. Жуда яхши овози бор экан. — Дадам мақтайверганларидан кейин ойимлар гапга аралашдилар:

— Ўз қизингизни танимадингизми?

Дадам борганимни билиб қолсалар роса танбеҳ эшитаман деб қўрқиб турибман. Йўқ, менга бир қараб қўйиб индамадилар.

Хореография билим юртига қабул эълон қилиниши билан дадамлар мени етаклаб билим юртига олиб бордилар.

Санъатни, саҳнани танлашимга ота-онам сабабчи бўлишган. Улар санъатни жуда-жуда қадрлашарди...

— Гулчеҳрахон, сиз Ўзбек Давлат «Баҳор» рақс дастасига раққоса ҳам бўлган экансиз...

— Бунинг тарихи қизиқ бўлган. Хореография билим юртининг миллий рақс бўлимида таҳсил олиб юрган кезларим эди. Дарсларимиз жуда жўшқин ўтарди. Москвада бўладиган ўзбек адабиёти ва санъати декадасига атаб саҳналаштирилаётган композицияга беш-олтита раққоса қиз зарур бўлиб қолибди. Раҳматли Мукаррама опа келиб биз билан суҳбатлашдилар. Кейин мени, яна тўрт-беш қизни ажратиб олиб кетдилар. Шундан кейин «Баҳор» рақс дастасида ишлай бошладим. Томошаларни эълон қилардим, яъни конферансье бўлдим. Рақсларда иштирок этардим. Ўша пайтларда ҳар бир рақс олдидан тўрт қатор шеър ўқиб, кейин рақс эълон қилинарди.

— «Баҳор»дан кетишингизга нима сабаб бўлган!

— Фалокат босиб оёғим шикаст еб қолди. Мендан ҳам аввал Мукаррама опам куйиб кетдилар. Дўхтурларга кўрсатиб, мўмиёларни топиб келиб, жон куйдириб парвона бўлган эдилар. Лекин кўп машқ қилсам, оғриб қолади барибир оёғим.

— Раққосага оёқ керак, — дедим Мукаррама опага, — бу оёғим билан ўзим ўйлаганчалик зўр раққоса бўла олмайман. Шу сабаб менга рухсат берасиз. — Мукаррама опа хафа бўлиб, бир йилча мен билан гаплашмай юрдилар.

Шундай қилиб, 1964 йилда Тошкент театр ва рассомчилик институтига, актёрлик факультетига ўқишга кирдим. Домлаларим, устозларим Нина Тимофеева, Тошхўжа Хўжаев, Турсунбой Исроилов, Назира Алиевалар қандай ажойиб инсонлар эди...

— «Ўтган кунлар» бадиий фильмида Кумуш ролида суратга тушаётганингизда фарзанд кутаётган экансиз... Барибир суратга тушавердингизми!

— Жуда қизиқ бўлган ўзи фильмга синов — проба беришим. Йўлдош ака Аъзамов 600 қизни синовдан ўтказганлар. Нуқул: «Марғилонлик қиз керак бизга» дер эканлар. Шуҳрат Аббосовнинг бир-икки бадиий фильмида иштирок этгандим. У киши Йўлдош акага «Гулчеҳрани бир синаб кўринглар», деб тавсия қилибдилар. Ҳожиакбар Нурматов билан бирга «проба» берганмиз.

Бир куни режиссёр Борий Хўжаев келиб қолди:

— Ростдан ҳам фарзанд кутаяпсизми? — деб сўради у ҳовлиқиб. «Ҳа» девдим, байбайлаб қайтиб кетди. Беш-олти кундан кейин Йўлдош ака йўқлаб қолдилар.

— Энди нима қиламиз? — дедилар у киши. — Сизни танловдик. Аҳвол бунақа. Бўлмаса ҳозироқ бошлаймиз суратга олишни.

«Висолга нима етсин» лавҳаси энг биринчи суратга олинган. Фильм ярмида фарзандлик бўлдим. У 15 кунлик пайтидан яна суратга тушаверганман.

— У қизингиз қайси бири эди!

— Тўнғичим Асалхон.

— Ҳамза номли театрдан кетиб, яна қайтиб келдингиз.

— Аслида мен бу мўътабар даргоҳдан кетадиган даражада камситилган эмасман. Кўпгина шерикларим Аброр Ҳидоятов номли театрга ўтиб кетишгандан кейин, ўшаёққа боришга эҳтиёж сезилди. Кейин жўшқинроқ бўлади фаолиятим деб ўйловдим. Афсус кутганимдек бўлмади. Ахир, хоҳлаймизми, йўқми табиат ўз ишини қилади: беш-олти йилдан кейин умр ўтгани сезиладику! Қойил қилганим билан барибир йиллар ўтгач йигирма яшар қиз ролини ижро этолмайманку! Томошабинлар билишадику менинг кимлигимни. Энг зўр ролларимни ҳозир ижро этмоғим керак. Шу сабаб бўлиб қадрдон даргоҳимга қайтдим.

— Эътиқодингиз ҳам муносиб тақдирланди. Шу ерда Ўзбекистон халқ артисти унвонига тақдим этилгандингиз, шу ерда олдингиз. Энди суҳбат мавзусини ўзгартирсак: энг яхши кўрган ролингиз!

— Ҳамма-ҳаммасини яхши кўраман! Лекин «Кўрма[illegible]ин босдим тиканни» спектаклидаги ролимни жуда кўп эслайман. Яна «Г[illegible]» телефильмидаги Салтанат, «Зебуннисо» томошасидаги Зебуннисо жондилим эди.

— Ҳозир қандай томошада бандсиз!

— Нодирабегимнинг 200 йиллигига бағишлаб «Нодирабегим» мусиқий томошасини саҳналаштиряпмиз.

Шу томошанинг илк режаси юрагимда туғилганига анча бўлувди. Ҳам шеърлари, ҳам ажойиб мусиқаси, ҳам образи бор бўлган томоша яратилса, у ўзбек хотин-қизлари ҳаётидан ҳикоя қилса деб орзу қилардим. Директоримиз Санъат Девоновга айтувдим ниятимни, қўллаб-қувватладилар. Меҳнат таътилидан қайтиб келсам Сирожиддин Салоҳиддинов худди мен ўйлагандек пьеса ёзибдилар. Ҳозир Марат Азимов режиссёрлигида репитициялар давом этяпти.

— Гулчеҳрахон, сизга раҳмат, анча вақтингизни олдик. Сизни репитицияга чақиришяпти чоғи...

— Ҳа. Хайр, «Оқшом» муштарийларига театримиз жамоаси номидан қизғин салом топширинг.

⊙ Гулчеҳра Жамилова шоша-пиша репитиция хонасига йўл олди. Эрта-индин у саҳнада ўз ихлосмандлари кўз олдида Нодирабегим қиёфасида намоён бўлади. Бугун эса санъаткорнинг кўз олдида ўша замон, ўша давр можаролари, Нодирабегимнинг бўй-басти, юрагида эса томошабинларга бўлган чексиз эҳтиром, театрга чексиз эътиқод барқ уриб турибди. Аслида уни камолот пиллапояларидан олиб ўтаётган куч ҳам ана шу эътиқод, Ҳамза номли табаррук санъат кошонасига эътиқод бўлса, ажаб эмас.

Суҳбатдош Темур УБАЙДУЛЛО.

* Тил билган—дил билади

МУЯССАР МИСРДА ЎҚИЙДИ

ЕШЛАРИМИЗНИНГ хорижий мамлакатларда билим олиши, тажриба ўрганиши республикамизнинг келажаги, ривожланиши йўлида муҳим аҳамиятга эгадир. Истиқлол туфайли йигит ва қизларимиз Туркия, Саудия Арабистони, Америка ва бошқа мамлакатларда ўқиб, билим олиш имкониятига эга бўлдилар. Ана шундай бахтга муяссар бўлганлардан бири Муяссар Абдуғанниевадир. У энди Мисрдаги Ал-Азҳор университетида таҳсил кўради.

Муяссар шаҳримизда хизматчи оиласида туғилди. 1988 йили араб тилини ўқитишга ихтисослашган 150-мактабни битириб, ҳужжатларини Тошкент Давлат университетининг шарқшунослик факультетига топширди. Афсуски, икки йил талаба бўлиш унга насиб этмади. Лекин Муяссар асло тушкунликка тушмай, тинимсиз араб тили билан шуғулланди. Ҳаракатлари эса зое кетмади, охири шу факультетнинг араб тили бўлимига ўқишга кирди. Астойдил ўқиди. Бу орада у курсдошлари ичида билимдонлиги, дарсларни яхши ўзлаштириши билан кўзга ташланиб қолди.

Муяссар араб тилини жон-дилидан севарди, лекин ҳеч қачон хорижда ўқишини тасаввур қилмаганди. Иккинчи курсда ўқиётганида шарқшунослик факультетига Мисрдан Ал-Азҳор университетининг ректори, давлат арбоблари, профессорлар келишди. Меҳмонлар катта тантана билан кутиб олинди. Шунда Муяссарнинг араб тилида равон, дона-дона сўзлашиши уларни ҳайратда қолдирди. Шу куни учрашувда Ал-Азҳор университетининг ректори Муяссар ва унинг сабоқдоши Саъдулло Лутфилло ҳожи ўғлини ўз университетининг фахрий талабалари деб эълон қилди. Ҳамма уларни табриклади. Муяссар очиғи, дастлаб бунга ишонмади, шунчаки айтиб қўйди-да, деб ўйлади. Аммо, сентябрь ойида Ал-Азҳор университетининг ректоридан хат келди. Унда Муяссар ва Саъдуллони Мисрга ўқишга юборишлари илтимос қилинган эди.

Маълумки, мусофир юртда яшаган киши шу жойнинг тили, урф-одатларини билиши, ҳурмат қилиши керак. Араб мамлакатларида умумий тил битта, араб тили бўлгани билан ҳар бир давлатнинг тили ўзига хослиги туфайли, оз бўлса ҳам бир-биридан фарқ қилади. Шунинг учун Муяссар кўпроқ Миср диалекти, лаҳжаси устида изланмоқда. Унга устози Абдуқаюм Азизов яқиндан ёрдам беряпти. Керакли манбаларни, қўшимча адабиётларни топиш, тушунмаганларини тушунтиришда унинг хизматлари катта.

Муяссар Миср тарих ва маданиятини ўқиш билан бир қаторда Ислом динига оид манбалар билан ҳам яқиндан танишмоқда. Бу унга келажакда албатта қўл келади. Яна қўшимча инглиз тилини ўрганяпти. Ҳозир бемалол гаплаша олади.

— Шу пайтгача ҳеч узоқ жойга чиқмагандим, — дейди Муяссар. — Бироқ, ўрганиб кетишимга ишонаман. Мисрда ўқишимни эшитганимдан кейин келажакдаги мақсадларим ўзгариб кетди. Насиб қилса, фақат Ўзбекистон учун, шаҳримнинг, миллатимнинг равнақи учун хизмат қиламан.

Биз унга омад тилаб қоламиз.

Назира СОДИҚОВА.

* Кекса юрак мавжлари

ШУНЧАМУ?

Мен фақир бечорага озор қилмоқ шунчаму?
Ишқ дардин дилга солиб бедор қилмоқ шунчаму?
Раҳм қилмай кўп азобларни солдинг бошима
Бу қадар жабру жафога ёр қилмоқ шунчаму?

Кечалар васлинг тилаб мен уйқудан уйғонаман,
Гўё бир чаққан чаёндек ҳар тараф тўлғонаман.
Ё азалдан тақдирим шундоқми деб ўйланаман
Ҳажр ўтига ёқиб хумор қилмоқ шунчаму?

Мен Расулий шукр қилдим йўлингда чексам азоб,
То сани бир кўрмасам бил, юрак бағрим кабоб
Кўп мусибатларни чекдим сени деб бўлдим хуноб
Бас, энди қилма зулм бемор қилмоқ шунчаму?

Султон РАСУЛИЙ.

* Кўпнинг кенгашига

МЕВАСИНИ ЕЙМИЗ, ЛЕКИН ҒЎЛАСИЧИ?

ИЛГАРИ пайтларда қайси бир хонадонга кирманг, ошхона ёнида мўъжазгина ўтинхона бўлиб у ерда ҳар кунги қозон-ўчоқ ёки турли маросимларда катта қозон қайнатиш учун ўтин сақланарди. Ёғочларни сотиб олиб, қишга ғамлаб қўядиганлар ҳам ўша пайтларда кўп бўлган. Бугунги кунда шаҳримизда табиий газ кирмаган хонадон йўқ. Ўтинхоналар ҳам аллақачон бузиб ташланган. Ўтинлар ҳам... афсуски, ўтинлар ҳали бор. Эндиликда улар ошхона ёнида эмас, балки кўчага — экинзор, ариқларнинг бир четига уюб ташланган. Ана шундай ўтинлар уюмидан биргина ғўлани олиш учун эгасидан рухсат сўраб ўтиришнинг ҳожати ҳам йўқ. Чунки эгасининг ўзи уларни қаерга йўқотишини билмай боши қотган. Бундай аҳволни шаҳримизнинг ҳар бир маҳалласида, деярли ҳар икки хонадоннинг бирида учратиш мумкин. Нега шундай?

Ҳамма гап шундаки, халқимизнинг боғдорчиликка иштиёқи баланд. Каталакдек ҳовлида ҳам ками билан беш-олти туп мева кўчатини учратиш мумкин. Мевали дарахт шундай нарсаки, ҳар баҳор унда қайсидир новда кўкка бўй чўзиб, шохга айланса, кузда қайсидир шох қурийди. Бу — табиатнинг ўзгармас қонуни, ушбу жараён тинмай давом этаверади. Хонадон эгаси қуриган шохни арралаб кўчага чиқариб ташлайди. Ҳар кузда мева йиғиштириб олинаётганда қайсидир шох синади, баъзан мевасини олиш учун атайлаб синдирилади ёки кузги кучли шамол синдириб кетади. Бундай шох ҳам кўчага чиқади. Шафтоли, нок каби нозик дарахтларнинг ўзини тутиб кетиши қийин. Уч-тўрт йилдан сўнг шира тушиб кетиши ёки қуриб қолиши натижасида уларнинг ҳам илдизига болта урилади. Шохлари тарвақайлаб кетган дарахтни буташ ишини айтмасак ҳам бўлади. Қарабсизки, бир йилда ҳар бир хонадон ёнида ғўлалар уюми пайдо бўлиб турибди. Ваҳоланки, бу жараён ҳар йили такрорланади. Буни қарангки, мева ҳам, соя-салқинлик ҳам бермайдиган биргина теракнинг танаси ҳам фалон минг сўм. Мева дарахти эса ердан оёғи узилди дегунча қадри сариқ чақага ҳам арзимай қолади. Чиқинди йиғадиган машина олмайди, қурилиш тиклаш тадбирларида фойдаланмоқчи бўлсангиз, бундай ишларга ярамайди. Фақат ўчоқдан жой топиш мумкин унга. Аммо қани ўша ўчоқ?

Тўғри, ўзбекнинг тўй-ҳашами кўп, катта қозон осадиган дамлари сероб. Қолаверса, баъзи бир хонадонларда ҳар куни бўлмаса ҳам ҳафтада бир марта тандирда нон ёпилади. Аммо иккала ҳолатда ҳам қўшниникига ўтин сўраб чиқишмайди: ўзлариники ортса ортадики етмай қолмайди.

Бугунги кунда шаҳримиз маҳаллаларидаги кўчаларни файзсиз қилиб турган ана шу ўтинлар уюмидир. Қачонлардир ўтинни тер тўкиб топган пулига сотиб олган одамлар бугун уни қаерга йўқотишни билмай жони ҳалак. Айни пайтда Тошкент вилоятида табиий газ кириб бормаган хонадонлар ҳалигача мавжуд. У ердаги аҳоли учун ҳанузгача ўтиннинг қадри бор. Балки улар шаҳардаги ҳолатдан хабардор эмасдирлар. Балки шаҳар ва қишлоқ орасидаги ана шу номутаносибликка барҳам бериш ишларини қайсидир ташкилот ўз зиммасига олар. Ушбу масалага шаҳримиздаги Ёғочни қайта ишлаш комбинатларининг мутахассис-технологлари ҳам бефарқ қарашмаса керак. Наҳотки мевали дарахт ғўласининг жойи фақат ўчоқ бўлса? Жуда бўлмаганда ҳозирги пайтда қурилиш-тиклаш ишларида кенг қўлланилаётган ёғоч кукунларидан зичлатилган плита (ДСП) тайёрлаш учун қиринди сифатида ишлатиш мумкиндир.

Бугунги кунда баъзи бир ҳамшаҳарларимиз мевали дарахт ғўлаларидан қутилишнинг антиқа усулини қўллашмоқда: ўтинларни ёқиб, кулини чиқиндилар қатори ташлаб юборишмоқда. Ҳаво ифлосланяпти. Бошқа жойлардан вагон-вагонлаб оқиб келаётган ёғочларнинг нархи эса ҳанузгача фалон минг сўм.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

* Ҳар тўғрида

Сиз суратда кўриб турган «Макс» лақабли ит ўт ўчиришга ўргатилган. У ёнаётган газетани ўчириш билан ўз маҳоратини намойиш қилаётир. Унинг хўжайини Ральф Шилейнинг айтишича, Макс ўз имкониятларини яхши билади: катта ёнғинларга яқинлашмайди, аммо кичик оловларни топташ ва тишлаш билан ўчиради.

* * *

Пастдаги суратда Япониянинг Икэда шаҳридаги ҳайвонот боғида эркак ва урғочи вомбатларни кўриб турибсиз. Уларнинг асл ватани Австралия ва Тасманиядир. Яқинда улар фарзанд кўришди. Ушбу ҳодиса вомбатларнинг тутқунликдаги ҳаётида илк бор рўй берди. Шу пайтга қадар бу ҳайвонлар орасида қафасда 7 марта фарзанд туғилган бўлиб, уларнинг биронтаси ҳам узоқ яшамаган эди.

Республика уйғур маданият жамиятининг йўқолган думалоқ муҳри

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

* Йиллар қатидаги сирлар

МУЗЛИКДАН ЧИҚҚАН ОДАМ

УШБУ оламда нималар бўлмайди дейсиз. Ё товба, аёллар ҳам ғалати-я: ғалати бўлмаса музликлар орасида беш минг йил ётган одамга ошиқ бўлишадими? Бўлмаган гап дейсизми? Жуда бўлган гап-да. Агар воқеани батамом эшитсангиз ҳайратдан ёқа ушлайсиз.

Ҳаммасига бу ёруғ дунёдаги жамики нарсанинг бир-бирига боғлиқлиги сабаб бўлди. Бўлмаса Қувайтдаги нефть алангасининг қурумлари Альп тоғларигача етиб келармиди? Ана шу қурум минг йиллаб оппоқ бўлиб товланиб ётган қорларга илиқлик бахш этди ва асрий қорлар эриб, аср мўъжизаси юз берди. Ҳатто фиръавн Тутанхомоннинг тобутидан кейинги иккинчи зўр мўъжиза деб ҳам баҳолашди олимлар уни бир овоздан. Австрия-Италия чегараси Алпининг яқинида, Симилаун

— Эцтал музликлари этагида қор тагида топилган одам жасади ана шундай шов-шувга сабаб бўлди. Эцти деб номланган бу нотаниш зот гарчи қор остида 5000 йил ётган бўлса ҳам жасад худди беш-олти йил аввал кўмилгандек яхши сақланганлиги у дўхтурларнинг ҳам, биологларнинг ҳам, антропологларнинг ҳам, тарихчиларнинг ҳам ва... аёлларнинг ҳам эътиборини тортди.

Ким экан ўзи бу қор остидан чиққан одам?

У чўпон бўлиши ҳам мумкин?

— Олимларнинг ушбу тахминида жон бор. Чунки бундан 5000 йилча бурун тироллик чўпонлар юқори тоғликлардаги ўтлоқларда қўйларини боқишган. Қўйлар адашиб қолганда улар ҳаёт учун хавфли бўлган чегара-қалин қорларгача боришган. «Музликдаги одам»нинг ёнидаги ўтдан ўрилган қамчиси, арқонча, чарм кийимнинг қолдиқлари шундан далолат бериб турибди.

Унда «муз одам»нинг ёнидан топилган ўқнинг учига ўрнатиладиган ўткир тош, садоқ, бир талай ўқ, найза ва мис болта нимадан далолат беради? Чамаси булар айиқ, барс каби йиртқич ҳайвонларнинг ҳужумидан сақланиш ҳамда ўзига емиш овлаш учун бўлса керак.

Балки музликдан топилган одам шомондир!? Унинг елкасида ўнта тўқ ҳаворанг татуировканинг изи бор. У топилган ердан сал нарида шомонлар худо билан гаплашадиган жой — маросимгоҳ ҳам топилди.

Альп тоғидан топилган одам савдогар ҳам бўлиши мумкин. Унинг қўлларида ўша замонда пул ўрнида ишлатилган пластинка ҳам бор экан. Пулни у беш минг йилдан бери маҳкам ушлаб ётган.

Икки немис сайёҳи тасодифан топган музлик одами ҳозир Инсбрук университетининг Анатомия институтида сақланмоқда. Уни сақлашнинг ўзи бўлмаяпти: унга ҳар ойда 10000 доллар сарфланяпти.

«Музлик одами»нинг ёши тахминан 30 да, бўйи салкам 1 метру 60 сантиметр, оғирлиги 43 килограмм. Оёғининг ўлчами 38. Бу антропологи олимларнинг хулосаси.

«Музлик одами» ётган камерада ҳарорат доимо — 6 даража, намлик эса 98 фоиз қилиб сақланяпти.

«Музликдан чиққан» одамга нима бўлган? У, шубҳасиз, жасур бўлган. Бўлмаса бир ўзи бунчалар қалтис жойга бориб қолмасди. У ўзининг дарахт пўстлоғидан ишланган пайпоғи, чарм этиги билан қорлар устида бемалол юрган. Лекин у қандай фалокатга дуч келган — бу номаълум. 3210 метр баландликда уни ажал кутиб турган: балки у қор кўчкиси остида қолиб кетгандир. Махсус радиоактив изотоплар билан текшириб, кўрилганда шундай қарорга келинди: музликдаги одам эрамизгача бўлган 3300—3400 йиллар ўртасида ҳалок бўлган.

Табиатнинг ўзи мўмиёлаб қўйган жасад жуда яхши сақланган. Патолог-анатом олимларнинг ўзини ҳам ҳайратга солган бу хабар уларнинг бошларига бало бўлди. Ҳамма гап шундаки университетга биппа-биноий аёллар қўнғироқ қилавериб барчанинг жонига тегишди.

«Эчкига жон қайғу, қассобга ёғ» дейди халқимиз. Олимлар қадимги Европа одами топилганидан, жуда кўп яширин сирлар очилиши мумкинлигидан умидворлар. Хотинлар бўлса, музликдан топилган одамдан кўп нарса истамаётибдилар: ундан биттагина насл олишса бўлди экан.

Нима бўлса ҳам миллион-миллион йиллик инсоният тарихининг бир варағини, ниҳоят, ўқиймиз. Худди шу мақсадда текшириш давом этмоқда.

Толиб САЪДУЛЛАЕВ тайёрлади.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТВ Ҳафталик кўрсатувлар ТВ

Душанба, 23. XI

● УзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Баст—пахлавон». Мультфильм.
18.30 Болалар учун. «Уйна, уйна, қизалоқ».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Деҳқон хўжаликларида».
19.55 «Таваккал Қодиров». Фильм-концерт («Ўзбектелефильм») премьераси.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Сиз кутган дақиқалар». Ўзбекистон халқ артисти Ойдин Норбоева.
22.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
22.30 «Қора шаҳзода». Бадиий фильм.
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Ассалому алайкум».
19.30 Болалар учун. «Совға».
20.00 «Пахса». Хабарлар.
20.10 «Миршикорлар».
20.40 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
20.55 «Билиб қўйган яхши».
21.15 «Ўзингни эр билсанг».
21.45 «Пахса». Хабарлар.
22.05 «Евоойи асал». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 11.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 «Якунлар».
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Нурафшон кун» ансамблининг чиқиши (Ашгабат).
9.35 «Сеҳргарнинг қизчаси». Мультфильм.
9.45 Эльдар Рязанов ҳаёти ва ижодига бағишланган кўрсатув.
11.05 «Брэйн-ринг».
[illegible]
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.20 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм.
17.05 Танишинг: «Ақлли болалар» ва «Ақлли қизлар». [illegible]
17.30 «НЭП».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 «Технодром».
[illegible]
19.15 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради: [illegible] М. Снегур билан учрашув.
19.45 Сизлар учун учрашув.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Спорт уик-энд».
21.40 «Турмуш икир-чикирлари». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 8-серия.
«Янги студия» таништиради:
22.10 «Бонанза».
22.25 «Бирок».
22.50 «Таржимаи ҳол».
23.40 «Евгений».
23.55 «Биз».
00.35 «Джем-сейшн». Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Ишбилармон кишилар даври.
8.50 «Монстр». Ҳужжатли телесериал (Россия—АҚШ). 4-фильм — [illegible]
9.40 Ишдан бўш пайтингизда.
[illegible]
11.25 «Бола тилидан».
11.55 Кундузги сеанс. [illegible] Бадиий фильм.
13.30 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
13.35 «Деҳқонларга таалуқли масала».
* * *
15.50 «Смирновлар оиласи. Бундан буён қандай яшаш керак?». Телефильм (Австрия).
[illegible]
16.50 Трансросэфир. [illegible]
17.35 [illegible]
17.55 Эълонлар.
18.20 [illegible]

20.05—24.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

Сешанба, 24. XI

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Инсон ва табиат». Кинопрограмма.
7.55 «Танқо сузиш». Бадиий фильм.
9.25 Ўзбек тилини ўрганамиз.
9.55 Чим хоккейи бўйича Ўзбекистон кубоги. Эркаклар.
10.25 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кувноқ болалик дунёси». Мультфильм.
18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Талабалик йилларим».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Спортлото».
19.25 [illegible]
19.55 «Санъат оламида». Тўхтабек Сопиев.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Ҳукумат тадбирлари.
21.30 «Хорманг, бободеҳқонлар!». Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.
22.15 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
22.45 «Авлиё Лукаининг қайтиши». Бадиий фильм.
00.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Енгиндан саҳналар».
19.00 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси лойиҳаси — умумхалқ муҳокамасида.
19.30 «Уянд». Ногирон болаларнинг хайрия концерти.
20.00 «Мусиқий лаҳзалар».
20.10 [illegible]
20.40 «Бу оқшомда» кўрсатув [illegible]
21.50 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 11.55, 15.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.05 Футбол шарҳи.
[illegible]
11.15 «Турмуш икир-чикирлари». Кўп серияли телесериал. 8-серия.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Давид ва Голиаф». Телевизион бадиий фильм.
13.30 Мультфильм.
13.50 [illegible] Телевизион бадиий фильм.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 Ишбилармонлар учун.
[illegible]
16.10 «Ён дафтар».
16.20 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм.
[illegible]
17.30 «Рок-сабоқ».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
[illegible]
18.20 «Кулупнай ёмғири». Мультфильм.
18.30 Футбол шарҳи.
19.00 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.45 Миниатюра.
20.00 «Мавзу».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 А. Миндадзе ва В. Абдрашитов фильмлари. [illegible]
22.35 [illegible]
23.00 «Ҳарбий ревю».
23.30 «Мен сизни севардим...». А. С. Пушкин.
24.00 Янгиликлар.
00.40 А. Скрябин. 2-симфония.
01.30 Волейбол. Украина чемпионати. Хотин-қизлар. «Искра» (Луганск) — [illegible] (Запорожье).

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Ишбилармон кишилар даври.
8.50 «Ҳақиқат онлари».
9.40 Ишдан бўш пайтингизда. [illegible]
9.55 «Полисон».
10.25 «Маски-шоу».
[illegible]
11.40 Мульти-пульти.
12.00 Кундузги сеанс. [illegible] Бадиий фильм.
13.35 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
* * *
15.35 Телебиржа.
16.25 [illegible] учун кўрсатув (Франция).
16.45 Мульти-пульти.
16.55 Янгиликлар.
17.10 Трансросэфир. «Урал-ТВ».
17.55 Эълонлар.

18.00—22.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.00 Хабарлар.
22.20 Спорт кўрсатуви.
22.25 «Қайтиш».
[illegible]
00.25 Бугун Россия Федерацияси Олий Кенгашида.
00.40 [illegible]

Чоршанба, 25. XI

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Мунажжим». Фильм-концерт.
8.05 «Қадимги шўхликлар». Бадиий фильм.
9.20 Турк тили.
9.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Телейнома».
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика. ЭҲМ ва унинг ишлаш принципи.
11.00 «Таллиндаги карнавал». Телефильм.
11.30 Ўқитувчилар, Сизлар учун. Информатика ўқитиш муаммолари.
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Пахмоқвой». Мультфильм.
18.30 Болалар учун. «Доно бобо даврасида».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Қадрият».
19.45 «Қўшиқ, рақсга уланса». Мусиқий кўрсатув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Конституцияси лойиҳаси — умумхалқ муҳокамасида.
21.30 «Доиранинг довруғи». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Талъат Сайфуддинов.
22.20 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
22.50 [illegible] Бадиий фильм.
00.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар.
19.20 Спринт.
19.40 Рақслар, рақслар.
20.40 «Йирик планда».
21.40 «Ишбилармонлар».
22.20 «02» тўлқинида».
22.45 Регби бўйича Марказий Осиё чемпионати.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20, 23.55 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
[illegible]
11.20 «Рок-сабоқ».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Комик жазман ёки сэр Жон Фальстафнинг ишқий эрмаклари». Телевизион бадиий фильм.
13.35 «Бахтли қирғоқ». Телевизион бадиий фильм.
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.20 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм.
17.10 «Рок-сабоқ».
17.50 «Матбуот-экспресс».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.25 Штраус номли Вена камер оркестрининг концерти.
19.25 Мультфильмлар.
20.00 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
[illegible] Волейбол. Россия чемпионати. Эркаклар. АСК (Ростов) — «Самотлор».
21.55 Футбол. УЕФА кубоги. [illegible] «Динамо» (Москва) — «Бенфика» (Португалия). [illegible] Танаффус пайтида (22.45) — [illegible]
24.00 Янгиликлар.
00.35 Футбол. Европа чемпионлари кубоги. «Брюгге» (Бельгия) — МАСК. Бельгиядан олиб кўрсатилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Эълонлар.
8.25 Ишбилармон кишилар даври.
[illegible]
10.10 «Қайтиш». [illegible]
11.50 Мульти-пульти.
12.00 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 103-серия.
12.50 Мульти-пульти.
13.05 [illegible]
13.35 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
* * *
15.55 «Сигнал».
16.10 «Смирновлар оиласи. «Бундан буён қандай яшаш керак?». Телефильм (Австрия).
16.55 Янгиликлар.
17.10 Трансросэфир. «Узоқ Шарқ».
17.55 Эълонлар.

18.00—22.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.00 Хабарлар.
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 «Монстр». Ҳужжатли телесериал премьераси (Россия—АҚШ). 5-фильм. — «Сталин ва уруш».
23.20 Парламент хабарномаси.
23.35 «Мен бошқа бундай мамлакатни билмайман». Жанубий Африка Республикаси.
24.00 «Сатирикон» студияси.
00.45 Бугун Россия Федерацияси Олий Кенгашида.

Пайшанба, 26. XI

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Шарқнинг етти гўзали». Фильм-концерт.
7.55 «30 ёшга тўлганда». Бадиий фильм.
9.20 Араб тили.
9.50 «Нафосат оламида». Кинопрограмма.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Биология. Органик олам эволюциясининг асосий йўналишлари.
11.00 Эркин кураш. Ўзбекистон чемпионати.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Ўзбекистон халқлари тарихи. Ўзбекистонда жадидлар ҳаракати.
12.00 Болалар учун. «Кичкинтой» студияси кўрсатади.
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Қоқигул». Мультфильм.
18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Чорвадор».
19.45 Мумтоз куйларидан концерт.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Икрома Болтаева.
22.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
22.30 «Аждаҳо ови». Бадиий фильм.
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.00 «Иқтисодчилар мактаби».
19.40 Мусиқали дақиқалар.
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бу оқшомда».
21.30 «Пульс». Хабарлар.
21.40 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 Футбол. Европа чемпионлари кубоги.
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Имтиҳондан олдин». Телевизион бадиий фильм.
13.25 «Сайроқи қуш кимникига қўнди». Телевизион бадиий фильм.
*
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.20 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм.
17.10 Болалар телевидениеси ассоциацияси. «Тўрт сеҳргар бешиги». Минск шаҳри.
17.50 «Матбуот-экспресс».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
19.00 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради.
19.30 Футбол. Европа чемпионлари кубоги.
20.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. Якунловчи серия.
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.20 «Бориб, қайтиб келмасдан...». Телевизион бадиий фильм премьераси («Беларусьфильм»).
22.35 «Қора қути».
23.05 Эфирда мусиқа. Танаффус пайтида (24.00) — Янгиликлар.
01.25 Волейбол. Россия чемпионати. Эркаклар. «Самотлор» — МГТУ.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Ишбилармон кишилар даври.
8.50 «Монстр». Ҳужжатли телесериал (Россия—АҚШ). 5-фильм — «Сталин ва уруш».
9.40 Ишдан бўш пайтингизда.
9.55 «Тилла шпора».
10.25 «Сатирикон» студияси.
11.10 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 104-серия.
12.00 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
12.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
12.50 «Деҳқонларга таалуқли масала».
* * *
15.55 «Бозорни ўрганамиз».
16.25 «Рост» студияси. «Мусиқий синф».
16.55 Янгиликлар.
17.10 Трансросэфир. «Москвадан олисда».
17.55 Эълонлар.
*
18.00—22.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.00 Хабарлар.
22.25 «Ватаним менинг».
23.20 «Композиторнинг портрети». Г. Банщиков.
23.50 «Джаз-филармоник-холл» (Швеция).
00.20 «К-2» таништиради: «Кетсанг кетавер». Бадиий фильм. «Кинограф», «Ню».

Жума, 27. XI

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Севги тароналари». Фильм-концерт.
7.55 «Шошилинч чақирув». Бадиий фильм.
9.30 «Юлдуз» пахта навининг истиқболи».
10.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
* * *
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун фильм. «Кичик йилқибоқар».
18.35 «Машинасозлик: муаммо ва изланишлар».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Эркин кураш. Ўзбекистон чемпионати.
19.50 Санъат усталарининг концерти.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Мулоҳаза». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Хоразм вилояти театрининг режиссёри Ибодулла Ниёзматов.
22.10 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари (АҚШ).
22.40 «Хайрлашув арафасида». Бадиий фильм.
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

18.05 «Оҳ, малика». Мультфильм.
18.15 «Байкем, Эжем жана биз».
18.30 «Ата журт» телеканали таништиради: «Тадбиркорни ким қўллаб-қувватлайди!» (рус тилида).
19.00 «Ала-Тоо».
19.20 «Ата-журт» (давоми).
21.00 «Ала-Тоо».
21.20 «Назар» (эълон ва билдирувлар).
21.25 «Ата журт» (давоми). «Меҳр-шафқат — қалб даъвати».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. Якунловчи серия.
9.45 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
10.25 «Ғалати одам». Капалаклар коллекционери ҳақида телефильм.
10.40 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
11.30 Давлатлараро «Останкино» телеканали таништиради. «Леонардо ороллари».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Лев Гурич Синичкин». Телевизион бадиий фильм.
13.35 «Бизнинг дала ҳовлимиз». Телевизион бадиий фильм.
*
15.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.05 «Ён дафтар».
16.10 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм.
17.00 «Марказ».
17.40 «Шумак манбалари». Телефильм премьераси (Иркутск).
17.50 «Матбуот-экспресс».
18.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.20 «Нормандия — Неман». Ярим асрлик хотира ва дўстлик.
18.50 «Инсон ва қонун».
19.20 «Вагон 03».
19.50 «Мўъжизалар майдони».
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.20 «Детективлар клуби»да. «Қадрдон дўст». Телевизион бадиий фильм премьераси. «Линда» телесериалидан (Венгрия).
22.15 «Курессаре қалъаси». Илмий-оммабоп фильм.
«ВИД» таништиради:
22.35 «Сиёсий бюро».
23.05 «Музобоз».
23.45 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
00.35 «Авто-шоу».
00.55 «Хит-конвейер».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Эълонлар.
8.25 Ишбилармон кишилар даври.
8.55 «Ватаним менинг».
9.50 «Оқ қарға».
11.05 «Ухшаш дунёлар».
11.50 Мульти-пульти.
12.00 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 105-серия.
12.50 Ишдан бўш пайтингизда. «ТВ-ателье».
13.05 «Гап-гаштакларни қўмсаб».
13.35 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
13.40 «Деҳқонларга таалуқли масала».
* * *
14.55 Телебиржа.
15.25 «Рост» студияси. «Кенгуру».
15.55 Янгиликлар.
16.10 «Минора».
16.25 «М-трест».
16.40 Жума кунлари Уолт Дисней. «Жастиннинг иши». Бадиий фильм.
17.55 Эълонлар.
*
18.00—19.50
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.50 Спорт кўрсатуви.
19.55 «Монстр». Ҳужжатли телесериал премьераси (Россия—АҚШ). 6-фильм — «Сўнгги империя».
20.45 Концерт залида. «Қалб хотираси».
21.25 «Бозорни ўрганамиз».
21.55 Эълонлар.
22.00 Хабарлар.
*
22.30—01.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

Шанба, 28. XI

● УзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».
*
8.00 «Пан Кляксанинг саргузаштлари». Бадиий фильм. 1-серия.
9.25 Спорт кўрсатувлари: 1. «Шоҳруҳ» клуби. 2. Ўзбекистон спорти.
10.25 «Алифбо сабоқлари».
11.00 «Инсон саломатлиги ва атроф-муҳит».
11.40 Қорақалпоғистон жумҳурияти санъат усталари ва ёш ижрочиларининг концерти.
12.25 «Анъана ва замон». Халқ ҳунармандчилиги ҳақида.
13.15 Тижорат канали. «Чўл миришкорлари».
14.05 Азиз Несин. «Ҳажвий новеллалар». 1-қисм.
15.20 «Тиним билмас деҳқон қўллари».
* * *
18.00 «Нима бўпти» лақабли бегемот ҳақида». Мультфильм.
18.15 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Дўстларимиз тароナси.
19.55 «Шоирлар — болаларга» Усмон Носир.
20.30 «Туркистон» ахбороти.
21.00 «Марҳабо, талантлар!». Ўзбекистон Республикаси бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг телевизион фестивали. Тошкент вилояти.
22.30 «Ҳамроз». Бадиий фильм. 1-серия (Ҳиндистон).
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

7.00—14.00
* * *
17.00—23.30

● «ОРБИТА IV»

6.40, 15.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Моторлар оламида».
9.00 «Марафон-15» — кичкинтойларга». «Менинг жажжи тойчоғим». Кўп серияли мультфильм премьераси. 1-серия.
9.25 «Эльдорадо».
9.55 «Шанба кунги дастхат».
10.25 «Иш».
10.35 Инсон институти.
11.05 «Авиакосмик салон».
11.20 «Успуб».
11.50 «Номаълум Осиё. Князь Шарқдан келадими!».
12.20 «Мусиқий дўкон».
12.50 Мусиқий видеофильм премьераси.
13.55 «Сиёсат» студияси иқтисодчи М. Фридман иштирокидаги АҚШнинг «Танлаш эркинлиги» кўрсатувини таништиради. 2-кўрсатув.
14.30 «Телеёдномалар». Мусиқий кўрсатув.
15.00 Янгиликлар.
15.25 «Матбуот-экспресс».
15.35 «Камалак жилолари». «Камалак» халқ ижодиёти телекўрсатувлари фестивалининг якунловчи кўрсатуви.
16.35 Европа рус маданияти марказининг очилиши.
16.45 «Қизил квадрат».
17.25 «Дракулино-вампирча». Кўп серияли мультфильм премьераси.
18.20 «Ижтимоий воқеалар ва муросаи-мадоралар ҳақида». Д. Хармс ҳикояси асосида мультпамфлет.
18.25 «Марианнани қўмсаб». Телефильм премьераси. Вероника Кастронинг Москвада бўлиши ҳақида. (Кинокўрсатувлар ҳамда «Интервидео коммерс» студияларининг биргаликдаги маҳсулоти).
19.15 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Биринчи қонгача». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия).
20.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Бахтли шаҳзода». Катталар учун мультфильм.
21.40 «Брэйн-ринг».
22.35 «Максима».
23.00 «Европа-плюс».
24.00 Янгиликлар.
00.40 «Лев Гурич Синичкин». Телевизион бадиий фильм.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 Ифодалаш санъати. «Нобуаки Мураоканинг ойдин йўли».
8.50 «Эскулап».
9.00 «Дилкаш суҳбатлар». 2-кўрсатув.
9.30 «Агар сиз...».
10.00 «Плюс ўн бир» видеоканали.
11.15 Кундузги сеанс. «Табибнинг шогирди».
12.40 «Дораэмон». Мультфильм премьераси.
*
12.55—17.30
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
*
17.30 «Бола тилидан».
18.00 Хабарлар.
18.20 Эълонлар.
18.25 «Маски-шоу».
*
18.55—22.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.00 Хабарлар.
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.30 Тунги сеанс. «Профессор Доуэль васияти». Бадиий фильм.
00.05 «Овросиё» телевидениеси таништиради: «Қотиллик вақти». Бадиий фильм (АҚШ).

Якшанба, 29. XI

● УзТВ I

7.00 Турсунбой Парпиев куйлайди.
7.35 «Нукус». Телефильм.
*
8.00 «Туркистон» ахбороти.
8.30 «Пан Кляксанинг саргузаштлари». Бадиий фильм. 2-серия.
9.50 Чим хоккейи бўйича Ўзбекистон кубоги. Аёллар.
10.20 «Экран зийнати». Кинокўрсатув.
12.05 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар».
13.10 «Иқтисодий ҳамкорлик йўлида».
13.40 Болалар учун. «Мўъжизалар маскани».
14.40 Тижорат канали. «Саноатимиз одимлари».
15.10 Азиз Несин. «Ҳажвий новеллалар». 2-қисм.
* * *
18.00 «Катта саёҳат», «Ёртиқулоқ ва ялқовлар». Мультфильмлар.
18.30 Болалар учун. «Табиат алифбоси».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Куй — дил малҳами». Мусиқий кўрсатув.
19.55 М. Зощенко. «Тўй». Теленовелла.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ҳорманг, бободеҳқонлар!». Пахтакорлар учун дам олиш кўрсатуви.
22.00 «Ҳамроз». Бадиий фильм. 2-серия.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

9.05—12.00 Қирғизистон телевидениесининг болалар студияси намойиш этади. Программада: «Хуш хабарлар»; «Оспурум»; «Тиғиз пайт»; бадиий фильм; мультфильм.
* * *
18.05 «Бремен созандалари». Мультфильм.
18.25 Телетомошабинлар талабларига биноан концерт.
18.55 Катталар учун мультфильм.
19.00 «Ала-Тоо».
19.20 М. Карим. «Ой тутилган тунда». Қирғизистон Давлат академик драма театрининг спектакли.
21.45 «Канизак Изаура». Кўп серияли бадиий телефильм. 6-серия (рус тилида).

● «ОРБИТА IV»

6.20, 15.15, 18.40, 00.15 — Кўрсатувлар тартиби.
6.25 «Руҳни чиниқтириш».
7.25 «Тилла оҳу». Мультфильм.
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Спортлото» тиражи.
8.45 Жаҳон халқлари ижоди. «Тибетнинг одамлари ва худолари».
9.15 «Эрта саҳарлаб». «Денвер — динозаврларнинг энг охиргиси». Кўп серияли мультфильм премьераси.
9.45 «Соло».
10.15 «Ҳозирча ҳаммаси жойида». Дам олиш кўрсатуви.
10.45 «Ақлли болалар» ва «Ақлли қизлар» рукнининг премьераси.
11.25 «Пи» белгиси билан.
12.15 «Қора кўркам от саргузаштлари». Болалар учун кўп серияли бадиий телефильм премьераси.
12.40 «Янги авлод танлайди».
«КТВ-I» ҳамда «Франс-интернасиональ» канали таништиради:
13.30 «Пиф ва Геркулес». Кўп серияли мультфильм премьераси.
13.40 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.
*
14.30 «Волхонкадаги уй». Кўп серияли телефильм премьераси. 7-фильм.
15.00 Янгиликлар.
15.20 «Саёҳатчилар клуби».
16.00 «Ҳунарли хор бўлмайди».
16.20 «Уолт Дисней таништиради...».
17.10 «Технодром».
17.20 Эфирда бевосита мулоқот.
18.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
18.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
19.00 «Актёрлар, актёрлар, актёрлар...».
Якшанба кинокўрсатувлари
20.00 Киношарҳ.
20.25 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Карнавал воқеаси». Бадиий фильм (АҚШ, 1954 й.).
*
22.00 «Якунлар».
22.45 «Телелоция».
23.00 «Эндиликда». Диний кўрсатув.
24.00 Янгиликлар.
00.20 «Тонг юлдузи» тунги эфирда.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

8.00 Хабарлар.
8.20 «Спорт олами «Жиллетт» фирмаси нигоҳи билан».
8.50 «Шажара». Ҳужжатли фильм премьераси.
9.40 Фольклор. «Номаълум маданиятлар».
10.10 «Олти сотих».
10.30 «Қироллликдаги саргузашт». Қўғирчоқ мультфильм. 14-серия.
*
11.00—14.55
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ
*
14.55 «Рост» студияси. «Гуфи-Гейма».
15.45 «Познер ва Донахью».
16.15 Стас Намин (Эс-Эн-Си) маркази таништиради: «Сариқ сувости кемаси» клуби.
*
16.50—20.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.20 Спорт кўрсатуви.
20.25 Голливуд классик фильмлари фестивали.
22.00 Хабарлар.
22.25 Эълонлар.
22.30 «Ҳар бир кун байрам».
22.40 «Монстр». Кўп серияли ҳужжатли телесериал премьераси (Россия—АҚШ). 7-фильм — «Иосиф Сталиннинг шахсий ҳаёти».
23.35 Парламент хабарномаси.
23.50 Рақс марафони. Бал рақслари бўйича жаҳон чемпионати.

«Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз» ҳафтаномасининг 20 ноябрь сонидан олинди.

МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ:
700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР:
қабулхона — 32-53-76,
хатлар — 33-29-70, 32-53-79;
эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича
32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаатчилик концернининг босмахонаси.

■ Нашр кўрсаткичи 64690 ■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.20. ○ Буюртма Г—459 ■ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10